

Bestuursverslag
& Jaarrekening
2017

Bestuursverslag 2017

Overzicht besluitvormingstraject

Datum	Vergadering	Besluit
26 maart 2018	Controle PWC	1 ^e Concept jaarverslag start controle door PWC
27 maart 2018	Commissie middelen	1 ^e Concept jaarverslag voor advies
29 maart 2018	Commissie kwaliteit	1 ^e Concept jaarverslag voor advies
3 april 2018	MT vergadering	1 ^e Concept jaarverslag voor advies
10 - 17 april	Eindgesprek PWC	Bespreken uitkomsten controle
19 april 2018	Agenda commissie	2 ^e Concept jaarverslag ter voorbereiding
5 april 2018	MR vergadering	2 ^e Concept jaarverslag ter informatie
24 mei 2018	Algemene Vergadering	Definitief-concept jaarverslag en Accountantsverslag ter vaststelling
5 juni 2018	OPR vergadering	Jaarverslag ter informatie

Fotografie:

RGB Stock en Tineke de Lange Fotografie

Inhoudsopgave

Woord vooraf	4
Inleiding	6
1 Missie, visie en uitgangspunten	7
1.1 Missie en visie	7
1.2 Uitgangspunten van het Rotterdamse model.....	7
1.3 Voedingsgebied en leerlingaantallen	7
2 Beleid en resultaten	9
2.1 Actielijn 1: Rotterdamse kinderen volgen thuis nabij, passend onderwijs	9
2.1.1 Wat wilden we bereiken?	9
2.1.2 Wat hebben we ervoor gedaan?.....	10
2.1.3 Aanvullende ondersteuning vanuit PPO Rotterdam	11
2.2 Actielijn 2: Ouders worden als samenwerkingspartner optimaal betrokken.....	20
2.2.1 Wat wilden we bereiken?	20
2.2.2 Wat hebben we ervoor gedaan?.....	20
2.3 Actielijn 3: Samenwerken op het snijvlak van onderwijs en zorg	22
2.3.1 Wat wilden we bereiken?	22
2.3.2 Wat hebben we ervoor gedaan?.....	23
2.4 Wat heeft het gekost?.....	27
3 PPO Rotterdam: interne organisatie	28
3.1 Governance PPO Rotterdam	28
3.2 Managementteam, bestuursbureau en bedrijfsbureau	29
3.3 Advies- en instemmingsorganen.....	30
3.3.1 Medezeggenschapsraad.....	30
3.3.2 Ondersteuningsplanraad.....	31
3.3.3 Stuurgroep BAO – SBO – SO.....	31
3.4 Juridische zaken	32
3.5 Organisatie ontwikkelingen in 2017.....	32
3.6 Strategisch personeelsbeleid en organisatietransitie	32
3.7 Communicatie	33
3.8 Huisvesting.....	34
3.9 Informatievoorziening en kwaliteitszorg	34
3.9.1 Doorontwikkeling kwaliteit van diensten en arrangementen.....	34
3.9.2 Privacy.....	35
3.10 Wat heeft het gekost?.....	36
4 Sociaal Jaarverslag	37
4.1 Personeelsontwikkeling	37
4.2 Personeelsbezetting.....	37
4.3 Professionalisering	37
4.4 Ziekteverzuim.....	38
4.5 Risico- Inventarisatie en Evaluatie (RIE)	38
4.6 Beheersing uitkeringen na ontslag.....	38
5 Financiën	39
5.1 Balans	41
5.2 Toelichting op de balans	42
5.2.1 Activa.....	42
5.2.2 Passiva.....	42
5.3 Staat van baten en lasten.....	43
5.3.1 Toelichting op de staat van baten en lasten	43

5.5	Kengetallen	48
5.5.1	Treasurybeleid.....	48
6	Continuïteitsparagraaf.....	49
6.1	Aantallen leerlingen	49
6.2	Personele bezetting.....	50
6.3	Meerjarenbalans	50
6.4	3e geldstroom en overige baten	50
6.5	Meerjarenbegroting.....	51
6.6	Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.....	51
6.7	Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	51
	Ondertekening	53
7	Rapportage toezichhoudend orgaan	54
8	Jaarrekening	55

Woord vooraf

“Het mooiste dat je een kind kunt geven is een kans”

Zijn we er als PPO Rotterdam in geslaagd om ook in 2017 ieder kind de kans te geven zich te ontwikkelen in een passende en thuis nabije onderwijsplek? Ja, daar hebben we vol op ingezet. Samen. Samen met de leerkrachten en IB-ers in de scholen, directies, besturen, ouders en onze eigen medewerkers in de OAT's. Met elkaar: samen sterk voor ieder kind.

We hebben veel kinderen bereikt in 2017. De aanwezigheid van onze schoolcontactpersonen in de scholen zorgt ervoor dat men de weg naar ons ondersteuningsaanbod steeds beter weet te vinden en dat we ons ook steeds meer op preventieve werkzaamheden kunnen richten. Het aantal thuiszitters is ook dit jaar op een beheersbaar niveau gebleven.

Toch zet de gewenste daling van het aantal SO-leerlingen nog steeds niet door. Er is zelfs wederom sprake van een lichte stijging. Ondanks het feit dat de uitgifte van maatwerkbudgetten bijna is verdubbeld. We bereiken dus meer kinderen dan voorheen, maar slagen er (nog) niet in het aantal doorverwijzingen te laten dalen. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt voor de komende jaren, waarbij de focus zal liggen op:

- de kwaliteit van de basisondersteuning
- beheersmaatregelen t.a.v. de afgifte van maatwerkbudgetten

Een mijlpaal in 2017 was de oplevering van de wijkplannen. Hiermee is een belangrijke stap gezet in de realisatie van een dekkend netwerk in de wijk. Samenwerkende scholen in de wijk hebben gezamenlijk plannen ingediend over hoe zij het dekkend netwerk willen realiseren. Een aantal plannen kon direct na de zomer starten met de uitvoering, de overige plannen zullen begin 2018 van start gaan.

De organisatie PPO is in 2017, ondersteunend aan het primaire proces, een aantal trajecten gestart:

- Herziening functiehuis
- Kindkans
- Privacy
- Onderzoek aansluiting passend onderwijs en jeugdzorg

Deze trajecten zullen in 2018 verder worden opgepakt en/of geïmplementeerd.

PPO Rotterdam sluit het jaar (voor het eerst sinds de oprichting) af met een negatief resultaat van -€ 442.337,-. Gezien de hoogte van het eigen vermogen was dit een wenselijke situatie. Wanneer gekeken wordt naar de onderliggende begrotingsposten vallen een aantal zaken op:

- hogere rijksbijdragen;
- hogere uitgaven voor het SO-profiel door een lichte stijging in het deelname percentage en een grote groei van het aantal maatwerkbudgetten;
- hogere uitgaven aan het basisbudget door toevoeging van het positieve resultaat van 2016;
- lagere uitgaven voor het SBO-profiel doordat het SBO (wijk)arrangement nog niet door alle wijken wordt ingezet;
- lagere uitgaven voor onderwijszorgarrangementen: veel kinderen die een onderwijszorgarrangement nodig hebben krijgen een maatwerkbudget of een (ophoging van een) toelaatbaarheidsverklaring;
- lagere deelname aan de leerrecht pilot dan begroot.

2017 is daarmee een jaar geworden waar we met een positief gevoel op terugkijken, maar ook een jaar waarin we me elkaar een omslagpunt voelden naderen. Na vier jaar PPO gaf directeur-bestuurder Nicole Teeuwen in november 2017 aan dat zij een andere functie had geaccepteerd en werd de werving voor een nieuwe directeur-bestuurder opgestart.

Na de eerste vier jaar van opstarten en uitbouwen, is het nu tijd voor herijking en doorontwikkeling. Dit betekent dat ook toegewerkt zal moeten worden naar meetbare output, zodat over 2018 beter inzichtelijk gemaakt kan worden wat het effect is geweest van de inzet. Daarbij zal de focus weer meer moeten komen te liggen op de kern van de opdracht van het samenwerkingsverband, het verhaal achter de cijfers en daarmee het concrete effect van de behaalde resultaten op de Rotterdamse leerlingen.

De financiële context van waaruit de eerste vier jaren het beleid werd ingegeven, is ook veranderd. Van een situatie waarin het eigen vermogen 'te hoog' was, komen we nu in een situatie waarin we moeten bijsturen om ons weerstandsvermogen op peil te houden. Bestuur en toezichthouder zijn doordrongen van deze situatie en de Algemene Vergadering heeft in december 2017 dan ook besloten om de begroting voor 2018 goed te keuren, maar geen akkoord te geven op de meerjarenbegroting. Er is een werkgroep in het leven geroepen die in 2018 concrete voorstellen gaat uitwerken waarmee we de meerjarenbegroting weer sluitend krijgen.

Vanaf deze plaats willen wij iedereen bedanken: ouders, leraren, scholen, bestuurders, medewerkers PPO, die het afgelopen jaar hebben geholpen om passend onderwijs vorm te geven. Er is veel bereikt en we weten waar onze uitdagingen liggen om ook in de komende jaren een betekenisvolle rol te kunnen blijven spelen als samenwerkingsverband voor de kinderen in Rotterdam.

Datum ondertekening: 24-05-2018

Dhr. H.W.M. van Blijswijk
Voorzitter AV PPO Rotterdam

Dhr. M. Minderhoud
Directeur-bestuurder PPO Rotterdam

Inleiding

Bijgaand treft u het Bestuursverslag 2017 aan van vereniging 'Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam' met vestigingsplaats Rotterdam (PO 28-06).

Door middel van dit Bestuursverslag 2017 en bijbehorende jaarrekening legt het samenwerkingsverband PPO Rotterdam verantwoording af over de uitgevoerde activiteiten en de daarmee gemoeid zijnde inzet van (financiële) middelen. We geven antwoord op de vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft dat gekost?

Het kalenderjaar 2017 was voor PPO een jaar, met wisselende kaders. Dit kwam mede door een nieuw vastgesteld ondersteuningsplan en een begroting die nog in ontwikkeling is als het gaat om aansluiting bij de programma's/actielijnen uit het ondersteuningsplan.

De kaders die geheel of gedeeltelijk van toepassing waren in 2017 zijn:

- Ondersteuningsplan 2016-2020
- Activiteitenplan 2017
- Begroting 2017
- Strategisch personeelsbeleid 2015- 2017

Alle gehanteerde kaders lagen in lijn met de visie en missie van PPO Rotterdam.

Daarnaast was 2017 het eerste volledige jaar met het nieuwe besturingsmodel waarin de scheiding van bestuur en toezicht is geborgd. Deze governancewijziging heeft in 2016 plaatsgevonden. Intern lag er een opgave om de organisatie te herstructureren volgens het plan "waardevol veranderen met zelfsturing".

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden aan de hand van de 3W-vragen de beleidsontwikkelingen en resultaten voor passend onderwijs beschreven. In hoofdstuk 3 wordt dit, ook aan de hand van de 3W-vragen gedaan voor de organisatie van het samenwerkingsverband. In hoofdstuk 4 – de sociale paragraaf, wordt verantwoording afgelegd over de werkgeversrol van het samenwerkingsverband en bevat tenminste alle wettelijk verplichte onderdelen op dit vlak. In hoofdstuk 5 wordt de huidige financiële situatie en het resultaat toegelicht. In hoofdstuk 6, de continuïteitsparagraaf wordt ingegaan op de toekomstige financiële ontwikkelingen en de financiële stabiliteit aan de hand van kengetallen en risico's. Hoofdstuk 7 bevat de rapportage van het toezichthoudend orgaan. Daarna volgt de jaarrekening in hoofdstuk 8.

1 Missie, visie en uitgangspunten

Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam (PPO Rotterdam) is een van de 77 samenwerkingsverbanden Passend Primair Onderwijs in Nederland. Het samenwerkingsverband biedt steun aan 21 schoolbesturen die betrokken zijn in het Rotterdamse Primair Onderwijs en aan ruim 50.000 leerlingen. Hieronder vindt u meer algemene informatie over de missie, en de visie, de uitgangspunten en de organisatie en dienstverlening van PPO Rotterdam.

1.1 Missie en visie

“Ieder kind een passende onderwijsplek, waar mogelijk in het regulier onderwijs in de eigen wijk”

Onze missie is het Rotterdamse basisonderwijs zo goed toe te rusten dat kinderen met specifieke onderwijsbehoeften terecht kunnen bij een reguliere basisschool in hun eigen wijk. Dit is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van alle aangesloten schoolbesturen. De medewerkers van PPO Rotterdam zetten zich hier dagelijks voor in. In al ons handelen staat het kind centraal.

Passend onderwijs is een andere manier van kijken naar een leerling die extra ondersteuning nodig heeft. We kijken naar de mogelijkheden, kansen en talenten van kinderen, in plaats van de nadruk op het probleem te leggen. De onderwijsarrangeerteams (OAT's) van PPO Rotterdam ondersteunen leerkrachten, scholen en ouder(s)/ verzorger(s) door maatwerk te leveren. Ook ondersteunt PPO Rotterdam het vormen van netwerken in de wijk om hiermee het samenwerken tussen scholen op wijkniveau te stimuleren. We moeten er met elkaar voor zorgen dat de juiste mensen en expertise op het juiste moment en op de juiste plek aanwezig zijn voor iedere leerling die dat nodig heeft.

Door de juiste inzet van mensen en middelen en het samenwerken op wijkniveau, kunnen we er in Rotterdam voor zorgen dat steeds meer leerlingen met een extra ondersteuningsvraag goed onderwijs krijgen in het regulier basisonderwijs, zoveel mogelijk thuisnabij. Dat is onze stip op de horizon, waar we de komende jaren naar toe werken.

1.2 Uitgangspunten van het Rotterdamse model

Naar aanleiding van de bovenstaande missie en visie zijn de volgende (beleids)-uitgangspunten gehanteerd:

1. Basis op orde;
2. Thuisnabijheid;
3. Regulier waar het kan, speciaal waar het moet;
4. Integraal werken;
5. Gebiedsgericht werken;
6. Werken op basis van vertrouwen.

1.3 Voedingsgebied en leerlingaantallen

De stad Rotterdam is, uitgezonderd Rozenburg en Hoek van Holland, aangewezen als samenwerkingsverband voor primair passend onderwijs. Alle Rotterdamse basisscholen werken binnen PPO Rotterdam samen om ieder kind het onderwijs te bieden dat het nodig heeft. Doelstelling is het basisonderwijs in Rotterdam zo goed toerusten dat ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben naar een gewone basisschool in hun eigen buurt kunnen.

Leerlingaantallen	Historie			Prognose		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Basisonderwijs	49.315	49.817	49.923	50.643	50.958	51.200
SBO	1.070	953	946	900	896	895
SO	1.068	1.095	1.166	1.155	1.162	1.168
Totaal	51.453	51.865	52.035	52.698	53.016	53.263

Tabel 1 Leerlingaantallen in Rotterdam, historie* en prognose**

* Bron: Kijkglas deel 1, teldatum 1-10-15, 1-10-16 en 1-10-17

** Bron: Voor de prognose van het aantal leerlingen in het basisonderwijs wordt het gemiddelde genomen van de prognoses uit de volgende drie bronnen:

- Leerlingenprognoses Primair Onderwijs 2017 van de gemeente Rotterdam
- BO en SBO leerlingenprognoses 2012-2036 van DUO
- De gemiddelde groei tussen 2012 en 2016 van het aantal leerlingen basisonderwijs in PPO Rotterdam

In bovenstaande tabel staat het aantal leerlingen in Rotterdam vermeld per onderwijsvorm, zoals bekend bij DUO, december 2017. Het leerlingaantal in Rotterdam laat een stijging zien. Ten opzichte van 2015 is het totale leerlingaantal gestegen met 582 leerlingen (1,13%). Relatief is de grootste stijging zichtbaar in het SO. Waar in 2015 2,07% van het totaal aantal leerlingen deelnam aan het SO is dat in 2017 2,24%.

De prognoses laten zien dat de verwachting is dat het totale leerlingaantal in Rotterdam verder zal stijgen. Ten opzichte van 2017 zal het leerlingaantal in 2020 naar verwachting oplopen met 1.228 leerlingen.

2 Beleid en resultaten

Het beleid en de behaalde resultaten van PPO Rotterdam zijn te koppelen aan de belangrijkste gezamenlijk gestelde doelen van de organisatie, te weten;

- Het bouwen aan het versterken van de kwaliteit van de Rotterdamse basisscholen.
- Het bieden van maatwerk aan leerlingen met een aanvullende onderwijsondersteuningsbehoefte.
- Samenwerking in de wijken mogelijk maken tussen scholen om een dekkend netwerk te realiseren.

De actielijnen zijn een vertaling van onze missie, de uitgangspunten en de wettelijke kaders. Deze actielijnen geven structuur aan ons handelen en aan onze organisatie. De actielijnen van PPO Rotterdam zijn:

1. Rotterdamse kinderen volgen thuisnabij, passend onderwijs;
2. Ouders worden als samenwerkingspartner optimaal betrokken;
3. Samenwerken op het snijvlak van onderwijs en zorg.

2.1 Actielijn 1: Rotterdamse kinderen volgen thuisnabij, passend onderwijs

Doelstelling: De basisondersteuning is op alle Rotterdamse basisscholen op het afgesproken niveau. De aanvullende onderwijsondersteuning van PPO sluit aan op de behoefte en vraag vanuit scholen en leerkrachten, draagt bij aan het dekkend netwerk in de wijk en wordt professioneel en planmatig ingezet.

2.1.1 Wat wilden we bereiken?

- De basisondersteuning op orde
- Aanvullende ondersteuning waar nodig

Het samenwerkingsverband heeft vastgelegd, zoals de wet dat voorschrijft, wat in Rotterdam onder de basisondersteuning valt. PPO Rotterdam levert bovenop de basisondersteuning aanvullende ondersteuning. Iedereen is er dus bij gebaat dat de basisondersteuning op alle Rotterdamse basisscholen op het afgesproken niveau is. Wanneer de ondersteuning die een leerling nodig heeft, niet onder de basisondersteuning van de school valt, wordt PPO Rotterdam ingeschakeld.

Het welslagen van Passend Onderwijs wordt in de wetgeving afgemeten aan een aantal parameters:

- het aantal thuiszitters in het samenwerkingsverband
- het doorverwijzingspercentage SO-SBO
- het dekkend netwerk van het samenwerkingsverband (zijn alle voorzieningen aanwezig in het samenwerkingsverband om alle kinderen van een passende plek en van thuis nabij onderwijs te voorzien).

Op basis van deze parameters vallen over het jaar 2017 een aantal zaken op:

- ✓ het verwijzingspercentage SO laat geen daling, maar een lichte stijging zien
- ✓ terwijl tegelijkertijd ook het aantal maatwerkbudgetten blijft stijgen

In de begroting 2018 en verder zijn bovenstaande zaken dan ook niet langer als communicerende vaten opgenomen, maar is een realistische prognose gemaakt. Niet alleen betekent dit dat de oorspronkelijke doelstellingen niet gehaald worden, er zal ook bijgestuurd moeten worden. In 2018 zal gezocht worden naar oplossingen.

Positief over 2017 is dat het aantal thuiszitters tussen 8 weken en 3 maanden relatief klein is en een dynamische groep die weinig echte chronische thuiszitters oplevert in de categorie thuiszitters na 3 maanden. En er is een dekkend netwerk, sterker nog, we streven naar een dekkend netwerk op het niveau van de wijk. Dit proces is medio 2017 in gang gezet na oplevering van de wijkplannen.

Er valt echter meer over te zeggen. De professionele en ondersteunende interventies op de scholen die door het samenwerkingsverband zijn geëntameerd zullen op termijn ongetwijfeld tot een kwaliteitsimpuls leiden. Ook is daarbij van belang de kwaliteitsimpuls voor de scholen zelf. Door de professionaliseringsmiddelen, het basisbudget, maar ook arrangementen als AB(plus) draagt het samenwerkingsverband hieraan bij.

Ten tweede hebben de netwerkbijeenkomsten het gesprek over elkaars competenties en welke bijdrage iedere school kan leveren aan het dekkend netwerk interzuilair op gang gebracht in de wijk. Dat is absolute winst. Vooral omdat de kans daarmee groter wordt dat kinderen thuisnabij onderwijs kunnen blijven volgen (bijvoorbeeld doordat meer bao-bao-verwijzingen mogelijk worden op het niveau van de wijk)

En tot slot: hopelijk leidt e.e.a. tot een rechtvaardige verdeling van de middelen. Voor de verdeling van het basisbudget hebben wij bijvoorbeeld de sociale index gebruikt. Mogelijk dat we in de toekomst ook een soortgelijke verdeelsleutel op onze menskracht en de overige arrangementen kunnen toepassen.

2.1.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Iedere school heeft een schoolondersteuningsprofiel. In dit profiel legt het schoolbestuur vast welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben, zowel basisondersteuning als aanvullende ondersteuning waar een school dit (zelf)kan. Daarnaast staan hierin de ambities die de school heeft voor de toekomst, de schoolbesturen gebruiken hiervoor verschillende formats. Om een vergelijk tussen de scholen mogelijk te maken destilleren de scholen van PPO Rotterdam uit hun eigen SOP een gecompriëerd SOP in hetzelfde format. Het SOP geeft PPO Rotterdam inzicht en is onderwerp van gesprek tijdens de wijkgerelateerde netwerkbijeenkomsten. In 2017 zijn op aanvraag van PPO Rotterdam door de scholen updates aangeleverd. Deze geven tevens de input voor de scholenkaart op de nieuwe website.

Basisondersteuning

Realisering van de basisondersteuning is een verantwoordelijkheid van schoolbesturen en hun scholen. PPO zet diverse activiteiten in ter ondersteuning om het doel te bereiken. Aanvragen voor arrangementen worden getoetst aan deze basisondersteuning. Het is mogelijk dat een school onderwijsondersteuning van PPO Rotterdam nodig heeft op een gebied waarvan de basisondersteuning niet op orde is. In dat geval zullen arrangementen die hiervoor ingezet worden naast effect op de leerling, ook effect moeten hebben op de omissies in de basisondersteuning.

PPO biedt ondersteuning in de vorm van arrangementen aan leerlingen, leerkrachten en hun ouders. Deze arrangementen komen in verschillende vormen:

- Als menskracht vanuit een OAT
- In de vorm van een budget en als een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het speciaal (basis)onderwijs.
- Daarnaast financiert PPO projecten en pilots voor bepaalde doelgroepen (zoals hoogbegaafdheid en kleuters) en voor initiatieven die bijdragen aan een dekkend netwerk in de wijk.

PPO biedt de volgende ondersteuningsarrangementen aan:

- Psychodiagnostisch onderzoek
- Leesbehandeling
- Ambulante begeleiding (plus)
- Logopedie (ambulante begeleiding en onderzoek)
- Maatwerkbudget
- Speciaal basisonderwijs TLV
- Speciaal onderwijs TLV
- Overige preventieve inzet middels schoolcontactpersonen en ouderfunctionaris
- Diverse themabijeenkomsten waar de verdere professionalisering van leerkrachten centraal staat
- Onderwijs Zorg Arrangement (OZA)

2.1.3 Aanvullende ondersteuning vanuit PPO Rotterdam

Door middel van menskracht vanuit een OAT

De OAT-teamleden verrichten vooral veel preventieve werkzaamheden op de scholen. Deze werkzaamheden zijn gericht op het vroegtijdig signaleren en aanpakken van ondersteuningsvragen van leerlingen. Dit gebeurt in een samenwerking tussen school, schoolcontactpersoon en steeds meer samen met ouders en leerling. Veelal voorkomt de preventieve, vaak kortdurende interventie, een opschaling naar de inzet van een arrangement.. Hoewel in bovenstaande opsomming de preventieve inzet genoemd is als arrangement, wordt dit niet als apart arrangement aangevraagd of geregistreerd, maar wordt op maat geboden daar waar nodig.

Wij streven ernaar om de uren die onze schoolcontactpersonen besteden aan preventie in voorkomende gevallen aan de basisondersteuning te kwantificeren.

PPO Rotterdam en schoolbesturen werken op basis van vertrouwen als het gaat om de toegang tot elkaars expertise. Het gaat hierbij om vertrouwen in de onderwijsprofessional die speciale ondersteuning aanvraagt ten behoeve van een leerling en anderzijds vertrouwen tussen de schoolbesturen onderling om elkaar aan te spreken op de frequentie en het niveau van hulpvragen die gesteld worden.

Door middel van een budget en als een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het speciaal (basis)onderwijs

Onderstaande tabel laat het aantal nieuwe TLV's zien per bestuur, waarbij de trimesters over het jaar 2017 tegen elkaar zijn afgezet met daarnaast het totaal aantal leerlingen in 2015 en 2016 per bestuur.

Naam	Aantal lln (s)bo op 1 okt 2015	Aantal lln (s)bo op 1 okt 2016*	Aantal Nieuwe TLV's			Nieuwe TLV per 1000 lln		
			1 ^e trim. 2017	2 ^e trim. 2017	3 ^e trim. 2017	1 ^e trim. 2017	2 ^e trim. 2017	3 ^e trim. 2017
RVKO	12.791	13.200	28	70	27	2,1	5,3	2,0
BOOR**	17.632	17.578	57	107	72	3,2	6,1	4,1
PCBO**	6.590	6.596	22	69	38	3,3	10,5	5,7
Kind en Onderwijs	6.283	6.266	14	28	10	2,2	4,5	1,6
SHON	194	207	1	0	1	4,8	0,0	4,8
SIPOR	1.092	1.270	1	3	4	0,8	2,4	3,1
St. van Brienoord	421	400	0	1	0	0,0	2,5	0,0
5maalO	853	765	0	1	0	0,0	1,3	0,0
ICBO	260	308	1	5	6	3,2	16,2	19,5
SPCOHS	1.576	1.556	0	2	2	0,0	1,3	1,3
MSK	232	231	0	0	0	0,0	0,0	0,0
VRM	336	336	0	1	0	0,0	3,0	0,0
VGPO-WN	220	242	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Cosmicus	320	202	0	0	0	0,0	0,0	0,0
RSV	572	566	0	0	0	0,0	0,0	0,0
SVZH	527	582	1	2	0	1,7	3,4	0,0
De Kralingsche School	221	226	0	0	1	0,0	0,0	4,4
VOS	239	239	0	1	0	0,0	4,2	0,0
Extern			25	49	64			
Totaal/Gemiddeld	50.359	50.770	151	339	225	3,0	6,7	4,4

Tabel 2.1 – Aantal nieuwe TLV's per schoolbestuur, totaal en per 1.000 leerlingen (Bron: RSA PPO Rotterdam)

*bij de berekening van het aantal nieuwe TLV's per 1000 leerlingen is in 2016 uitgegaan van het leerlingaantal op 1 oktober 2015, en in 2017 van het leerlingaantal op 1 oktober 2016. Omwille van de vergelijkbaarheid (en vanwege het tijdstip van beschikbaar komen) is ervoor gekozen om alle arrangementen gedurende het hele kalenderjaar te relateren aan het leerlingaantal op 1 oktober in het voorafgaande jaar, dus 2016.

**NB. Bij leerlingen die voorafgaande aan de TLV niet op school zaten (bijv. MKD verwijzingen), wordt de TLV aangevraagd door de ontvangende SO-school. Dat leidt tot relatief hoge aantallen TLV's bij besturen die SO-scholen hebben. Daarom zijn in tabel 5 alleen de aantallen TLV's afkomstig uit het Rotterdams (S)BO weergegeven.

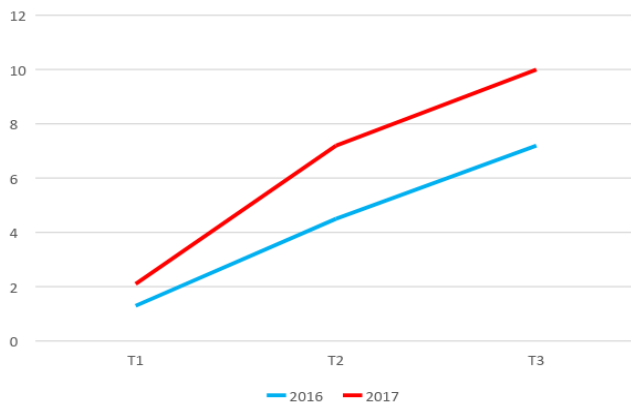
Onderstaande tabel laat ook het aantal nieuwe TLV's zien per bestuur, maar dan alleen van die leerlingen die afkomstig zijn uit het Rotterdams (S)BO. Dit geeft een reëler beeld van de verdeling over de schoolbesturen, omdat bij leerlingen die voorafgaand aan de TLV niet op school zaten de TLV wordt aangevraagd door de ontvangende SO-school (en niet ieder schoolbestuur heeft een SO-voorziening).

Naam	Aantal lln (s)bo op 1 okt 2015	Aantal lln (s)bo op 1 okt 2016*	Aantal Nieuwe TLV			Nieuwe TLV per 1000 lln		
			1 ^e trim. 2017	2 ^e trim. 2017	3 ^e trim. 2017	1 ^e trim. 2017	2 ^e trim. 2017	3 ^e trim. 2017
RVKO	12791	13200	28	70	27	2,1	5,3	2,0
BOOR	17632	17578	41	81	55	2,3	4,6	3,1
PCBO	6590	6596	19	62	34	2,9	9,4	5,2
Kind en Onderwijs	6283	6266	13	28	10	2,1	4,5	1,6
SHON	194	207	1	1	1	4,8	4,8	4,8
SIPOR	1092	1270	1	3	4	0,8	2,4	3,1
St. van Brienoord	421	400	0	1	0	0,0	2,5	0,0
5maalO	853	765	0	1	0	0,0	1,3	0,0
ICBO	260	308	1	5	6	3,2	16,2	19,5
SPCOHS	1576	1556	0	2	2	0,0	1,3	1,3
MSK	232	231	0	0	0	0,0	0,0	0,0
VRM	336	336	0	1	0	0,0	3,0	0,0
VGPO-WN	220	242	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Cosmicus	320	202	0	0	0	0,0	0,0	0,0
RSV	572	566	0	0	0	0,0	0,0	0,0
SVZH	527	582	1	2	0	1,7	3,4	0,0
De Kralingsche School	221	226	0	0	1	0,0	0,0	4,4
VOS	239	239	0	1	0	0,0	4,2	0,0
Extern	-	-	0	0	0	-	-	-
Totaal/Gemiddeld	50359	50770	105	258	140	2,1	5,1	2,8

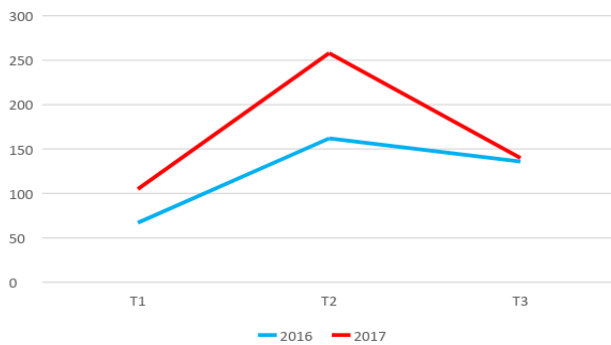
Tabel 2.2 – Aantal nieuwe TLV's afkomstig uit Rotterdams (s)bo per schoolbestuur (Bron: RSA PPO Rotterdam)

*bij de berekening van het aantal nieuwe TLV's per 1000 leerlingen is in 2016 uitgegaan van het leerlingaantal op 1 oktober 2015, en in 2017 van het leerlingaantal op 1 oktober 2016.

In onderstaande figuren is een vergelijking gemaakt tussen de jaren 2016 en 2017 en de afgifte van nieuwe TLV's over drie trimesters. Figuur 1 geeft cumulatief weer hoeveel nieuwe TLV's er afgegeven zijn per 1.000 leerlingen. In 2017 zijn er meer nieuwe TLV's per 1.000 leerlingen afgegeven dan in 2016, met een piek in het tweede trimester. Deze piek is ook duidelijk zichtbaar in figuur 2 waarin het absoluut aantal nieuw afgegeven TLV's is weergegeven over beide jaren. In het derde trimester is het aantal nieuw afgegeven TLV's over beide jaren nagenoeg gelijk.

Figuur 2.1: Aantal nieuwe TLV's per 1.000 leerlingen cumulatief (afkomstig uit Rotterdams (s)bo) per trimester) (Bron: RSA PPO Rotterdam)

Figuur 2.2: Totaal aantal afgegeven nieuwe TLV's (afkomstig uit Rotterdams (s)bo) per trimester) (Bron: RSA PPO Rotterdam)

Onderstaande tabel geeft inzage in het aantal nieuw afgegeven TLV's per OAT (ook vanuit het Rotterdamse (S)BO).

OAT	Aantal Nieuwe TLV's			Nieuwe TLV per 1000 lln*		
	1 ^e trim. 2017	2 ^e trim. 2017	3 ^e trim. 2017	1 ^e trim. 2017	2 ^e trim. 2017	3 ^e trim. 2017
A. Hoogvliet	19	26	14	6,2	8,2	4,6
B. Charlois	13	45	24	2,3	7,8	4,2
C. Feijenoord	14	52	32	2,0	7,3	4,5
D. IJsselmonde	12	29	17	2,6	6,2	3,6
E. Prins Alexander	11	34	16	1,4	4,3	2,0
F. Delfshaven	14	26	19	2,2	4,1	3,0
G. Kralingen Crooswijk	10	13	6	2,5	3,2	1,5
H. Centrum Noord	9	21	7	1,6	3,8	1,3
I. Hillegersberg Schiebroek Overschie	3	13	5	0,5	2,0	0,8
Totaal/Gemiddeld	105	258	140	2,1	5,1	2,8

Tabel 2.3 – Aantal nieuwe TLV's per OAT afkomstig uit Rotterdamse (S)BO (Bron: RSA PPO Rotterdam)

*bij de berekening van het aantal nieuwe TLV's per 1000 leerlingen is in 2016 uitgegaan van het leerlingaantal op 1 oktober 2015, en in 2017 van het leerlingaantal op 1 oktober 2016.

In alle OAT's is in het derde trimester van 2017 een daling zichtbaar in het aantal nieuwe TLV's per 1.000 leerlingen. Deze trend is ook zichtbaar bij alle grote schoolbesturen. Bij de kleinere schoolbesturen is de vergelijking over de trimesters wat lastiger te maken, omdat het hier om veel kleinere aantallen gaat. Wel kan gesteld worden dat binnen alle OAT's en besturen grofweg de trend zichtbaar is zoals weergegeven in figuur 2. Een piek in het tweede trimester en daarna weer een afname. Overall kan nog steeds wel gesteld worden dat zowel in absolute als relatieve zin de meeste nieuwe TLV's worden afgegeven in de OAT's op de zuidoever van de stad (Hoogvliet, Charlois, Feijenoord en IJsselmonde). Daarnaast valt op dat er overall een stijgende trend zichtbaar is in het aantal afgegeven nieuwe TLV's extern (T1:25, T2: 49, T3:64).

Arrangementen

In onderstaande tabel staat het totaal aantal arrangementen weergegeven dat in het betreffende trimester is toegekend.

	1 ^e trimester 2017	2 ^e trimester 2017	3 ^e trimester 2017***
AB	186	150	189
AB+	19	17	15
Lezen	80	72	53
Groepsarrangement lezen	10	0	5
Logopedie	19	11	23
Maatwerkbudget*	73	115	130
Psychodiagnostisch onderzoek	137	78	100
Pilot ambulans SBO	6	6	8
Pilot hoogbegaafdheid	3	3	1
Inzet ouderfunctionaris**	77	55	92
Totaal	610	514	616

Tabel 2.4 - Arrangementen totaal, per periode (Bron: RSA PPO Rotterdam)

*Maatwerkarrangementen worden soms meermalen toegekend aan hetzelfde kind, in het eerste trimester gaat het om 70, in het tweede trimester om 84 en in het derde trimester 2017 om 129 unieke kinderen.

**inzet ouderfunctionaris is sinds 2016 toenemend geregistreerd. Een groei hierin kan dus (gedeeltelijk) veroorzaakt zijn door betere registratie.

***Cijfers van het meest recente trimester zijn altijd voorlopig.

Onderstaande tabel laat de afgifte van nieuwe arrangementen in het betreffende trimester per schoolbestuur zien. Wederom als absoluut getal en het aantal arrangementen per 1.000 leerlingen.

Naam	Aantal lln (s)bo op 1 okt 2015	Aantal lln (s)bo op 1 okt 2016*	Aantal arrangementen			Arrangementen per 1000 lln		
			1 ^e trim. 2017	2 ^e trim. 2017	3 ^e trim. 2017**	1 ^e trim. 2017	2 ^e trim. 2017	3 ^e trim. 2017**
RVKO	12.791	13.200	180	129	151	13,6	9,8	11,4
BOOR	17.632	17.578	163	164	173	9,3	9,3	9,8
PCBO	6.590	6.596	110	84	107	16,7	12,7	16,2
Kind en Onderwijs	6.283	6.266	76	80	98	12,1	12,8	15,6
SHON	194	207	0	2	1	0,0	9,7	4,8
SIPOR	1.092	1.270	6	7	6	4,7	5,5	4,7
St. van Brienoord	421	400	3	1	4	7,5	2,5	10,0
5maalO	853	765	1	4	10	1,3	5,2	13,1
ICBO	260	308	8	2	1	26,0	6,5	3,2
SPCOHS	1.576	1.556	16	11	13	10,3	7,1	8,4
MSK	232	231	0	0	0	0,0	0,0	0,0
VRM	336	336	0	3	2	0,0	8,9	6,0
VGPO-WN	220	242	4	3	7	16,5	12,4	28,9
Cosmicus	320	202	1	2	2	5,0	9,9	9,9
RSV	572	566	0	0	4	0,0	0,0	7,1
SVZH	527	582	4	4	1	6,9	6,9	1,7
De Kralingsche School	221	226	2	0	2	8,8	0,0	8,8
VOS	239	239	4	0	3	16,7	0,0	12,6
Extern			32	18	34			
Totaal/Gemiddeld	50.359	50.770	610	514	619	12,0	10,1	12,2

Tabel 2.5 - Arrangementen per schoolbestuur, per periode (Bron: RSA PPO Rotterdam)

*bij de berekening van het aantal arrangementen per 1000 leerlingen is in 2016 uitgegaan van het leerlingaantal op 1 oktober 2015, en in 2017 van het leerlingaantal op 1 oktober 2016.

**cijfers van het meest recente trimester zijn altijd voorlopig

In de tabel op de volgende pagina staat het aantal nieuw afgegeven arrangementen weergegeven per OAT. Hier is een aantal opmerkelijke verschuivingen zichtbaar. In OAT Hoogvliet is het aantal arrangementen per 1.000 leerlingen aanzienlijk gedaald. Het zijn nu de OAT's IJsselmonde en Centrum Noord waar in verhouding de meeste nieuwe arrangementen worden afgegeven. Met name in OAT IJsselmonde is een flinke stijging zichtbaar ten opzichte van het tweede trimester.

De top drie ingezette arrangementen in IJsselmonde zijn AB, psychodiagnostisch onderzoek en lezen. In OAT Centrum Noord zijn dat AB, maatwerkbudget en psychodiagnostisch onderzoek. De stijging in het gebruik van het arrangement AB is mogelijk deels te verklaren door het gegeven dat er binnen de OAT's steeds meer mensen zijn die AB trajecten kunnen oppakken. Ook de toegenomen druk in het onderwijs als gevolg van personele problemen kunnen mogelijk een oorzaak zijn van deze toename. Daarnaast raken scholen steeds meer bekend met het gebruik van maatwerkbudgetten, waardoor ook de mogelijkheden hiervan steeds meer benut worden.

OAT	Aantal arrangementen			Arrangementen per 1000 lln		
	1 ^e trim. 2017	2 ^e trim. 2017	3 ^e trim. 2017	1 ^e trim. 2017	2 ^e trim. 2017	3 ^e trim. 2017
A. Hoogvliet	52	58	43	17,0	18,9	14,0
B. Charlois	60	64	71	10,4	11,1	12,3
C. Feijenoord	98	69	85	13,8	9,7	11,9
D. IJsselmonde	64	38	71	13,6	8,1	15,1
E. Prins Alexander	117	65	93	14,9	8,3	11,8
F. Delfshaven	53	44	49	8,4	7,0	7,8
G. Kralingen Crooswijk	36	42	51	9,0	10,5	12,7
H. Centrum Noord	73	68	83	13,3	12,4	15,2
I. Hillegersberg Schiebroek Overschie	57	66	71	8,9	10,3	11,0
Totaal/Gemiddeld	610	514	617*	12,0	10,1	12,2

Tabel 2.6 - Arrangementen per OAT, per periode (Bron: RSA PPO Rotterdam)

* Totaal T3 is 617 arrangementen, dat is 2 minder dan bij de besturen. De ouderfunctionaris is namelijk 2 maal ingezet voor externe leerlingen, die kunnen niet toegewezen worden aan een OAT.

Maatwerkbudget

Soms heeft een leerling meer ondersteuning nodig dan dat de school kan bieden. Op dat moment is er extra geld nodig om die hulp wel te realiseren zodat het kind op school kan blijven en niet naar het speciaal onderwijs hoeft. Dit extra geld kan worden aangevraagd bij PPO Rotterdam. We noemen dat het Maatwerkbudget.

PPO Rotterdam biedt leerlingen met het Maatwerkbudget een bedrag van maximaal €7.000,- (voor één kind per schooljaar). In incidentele gevallen kan dit opgehoogd worden tot €12.000,-. Het betreft bij maatwerkbudget altijd een bedrag inclusief btw, reiskosten etc. Voor materialen is maximaal 700 euro per kind per schooljaar beschikbaar. Met dit geld kan de school de benodigde extra ondersteuning voor de leerling betalen.

Met het Maatwerkbudget wil PPO Rotterdam scholen financieel helpen om leerlingen op school extra ondersteuning te bieden. Op die manier kunnen deze kinderen op hun eigen school blijven en hoeven zij niet naar het speciaal onderwijs.

Voor dat een maatwerkbudget wordt aangevraagd moeten de school en ouders van de leerling samen met de schoolcontactpersoon van PPO Rotterdam de ondersteuningsbehoeften van de leerling vaststellen. Ook brengen ze samen de bestaande ondersteuningsmogelijkheden op school en bij PPO Rotterdam (zoals arrangementen) in kaart. Wanneer er twijfel bestaat over de aanvraag van een maatwerkbudget, wordt door de schoolcontactpersoon vroegtijdig binnen PPO Rotterdam overlegd.

Wanneer de aanvraag kan worden gedaan, stellen school en ouders samen met de schoolcontactpersoon een plan van aanpak en een begroting op en beschrijven deze in het aanvraagformulier. Het aanvraagformulier gaat via de schoolcontactpersoon naar de betreffende regiomanager van PPO Rotterdam. In de aanvraag wordt onderbouwd waarom deze financiële middelen nodig zijn om de leerling in het regulier onderwijs te kunnen laten functioneren. De regiomanager besluit of de aanvraag kan worden goedgekeurd. De school en de ouders worden door de schoolcontactpersoon van het besluit op de hoogte gesteld.

In 2017 was een bedrag van € 979.590,- begroot voor inzet van maatwerkbudgetten. De realisatie ligt met een bedrag van € 1.728.229,- aanzienlijk hoger. Dit komt omdat we zien dat maatwerkbudgetten in de praktijk niet alleen worden ingezet ter voorkoming van een doorverwijzing naar het SO, maar ook:

- Wanneer eigenlijk een gecombineerd onderwijszorgarrangement zou moeten worden ingezet (HIA).
- Ter voorkoming van thuiszitten (Extra individuele begeleiding – 1:1 of groepje).
- Ter voorkoming van plaatsing in het SBO.
- Voor het vergroten van expertise en versterken van/compensatie van de basisondersteuning op de scholen, bij IB en LK.

De uitgaven voor het maatwerkbudget zijn vanuit financieel oogpunt zorgelijk. Zeker in combinatie met een stijgend deelname percentage SO. In 2018 zal PPO dan ook focus moeten leggen op de beheersing van de uitgifte van maatwerkbudgetten.

SBO Maatwerkbudget

Steeds minder Rotterdamse kinderen volgen onderwijs op het SBO: van 1.178 op 1 oktober 2014 naar 953 op 1 oktober 2016. Het aantal leerlingen met SBO-ondersteuningsbehoeften is echter onverminderd, zij blijven op of verplaatsen zich naar het regulier onderwijs: ruim 200 van hen zit nu namelijk op een van de meer dan 200 Rotterdamse reguliere basisscholen. Iets wat past binnen de visie van thuisnabij passend onderwijs: regulier waar het kan, speciaal als het moet.

Het is goed om te zien dat de reguliere basisscholen in Rotterdam zich steeds competentier voelen om deze leerlingen binnen de eigen school een plek te bieden. Dit neemt niet weg dat er binnen het regulier onderwijs extra ondersteuning nodig is, juist als het gaat om leerlingen met SBO-ondersteuningsbehoeften. Door de expertise van SBO-scholen binnen het regulier onderwijs toe te passen, kan een kind met de juiste ondersteuning op zijn of haar eigen school onderwijs (blijven) volgen. Om alle scholen, leerkrachten en leerlingen recht te doen heeft PPO Rotterdam de bijbehorende financiering mee verplaatst volgens het principe: geld volgt leerlingen. Uitgangspunt van dit principe is dat zowel middelen als expertise voor leerlingen met een SBO-profiel op gelijk niveau beschikbaar blijven. Of zij nu op een SBO-school of op een reguliere school zitten. Vanaf 2017 is er daarom voor leerlingen met een SBO-ondersteuningsbehoefte een budget beschikbaar worden gesteld dat overeenkomt met de SBO-uitgaven op 1 oktober 2014.

De middelen worden ingezet via een PPO-arrangement. Het arrangement kent twee varianten: een individueel SBO-maatwerkbudget of een wijkmaatwerkbudget SBO. De scholen in de wijk kiezen zelf voor één van beide varianten. Per wijk is er een totaal budget beschikbaar voor dit arrangement. Als een wijk kiest voor de individuele variant is het aantal uit te geven SBO-maatwerkbudgetten gelimiteerd.

Het SBO maatwerkbudget is bedoeld voor:

- Leerlingen met een SBO-ondersteuningsbehoefte op een reguliere basisschool;
- Leerlingen die van een SBO-school fulltime teruggeplaatst zijn naar een reguliere basisschool;
- Leerlingen van een SBO-school die parttime lessen volgen op een reguliere basisschool.

Door een brede inzet van dit nieuwe arrangement sluit PPO Rotterdam aan op niet alleen Rotterdamse, maar ook landelijke ontwikkelingen zoals de samenwerking tussen BaO en SBO en de actieve terugplaatsing van SBO-leerlingen naar regulier basisonderwijs in de wijk.

Over het jaar 2017 hebben we echter gezien dat nog niet in alle wijken invulling wordt gegeven aan het SBO (wijk)maatwerkbudget. Daardoor blijft de realisatie achter ten opzichte van de begroting.

Door middel van de inzet van pilots en projecten

Pilot nieuwe werkwijze toegang tot vergoede dyslexiezorg

Per 1 januari 2018 is deze pilot afgerond en gaat PPO Rotterdam structureel de poortwachtersfunctie dyslexie verzorgen in de gemeente Rotterdam. In het derde trimester van 2017 zijn de voorbereidingen getroffen om dit mogelijk te maken. Met de gemeente is frequent overleg gevoerd over alle zaken die moesten worden geregeld, zoals proces- en werkafspraken voor de toeleiding, de benodigde formulieren, communicatie-activiteiten. Monitoring en evaluatie zullen in het eerste kwartaal van 2018 verder in overleg met de gemeente en de dyslexie-aanbieders worden ingericht.

Pilot KID

PPO is in schooljaar 2016/2017 de pilot KID gestart nadat signalen waren afgegeven door enkele scholen uit Delfshaven over handelingsverlegenheid van de school bij kleuters met gedragsproblemen. Acht basisscholen - in één van de wijken binnen het OAT gebied Delfshaven - werken intensief samen in het KID project. KID is bedoeld voor (beginnende) kleuters en de leerkrachten van groep 1 en 2 (incl. einde psz / vanaf 3,5 jaar). KID biedt extra ondersteuning aan leerkrachten en ouders, en begeleiding aan de kinderen. Enver (voorheen Stek Jeugdhulp) participeert in deze pilot. Sinds schooljaar 2017-2018 participeert Peuter en Co ook in het project. De gemeente levert voor dit schooljaar een financiële bijdrage aan KID voor de inzet van jeugdhulp op school. In oktober is de tweede tussenevaluatie van KID opgeleverd. Hierin zijn ook de resultaten verwerkt van de onderzoeken naar alle proeftuinen binnen het programma Kwaliteit van de samenleving waarin KID heeft geparticipeerd. De tussenevaluatie was positief, waarna besloten is om de pilot voort te zetten en uit te rollen. Vanaf 1 januari 2018 zal KID worden uitgerold over heel Delfshaven.

Pilots Hoogbegaafdheid

Na een gedegen voorbereiding in schooljaar '16-'17 is samen met vier scholen in Hillegersberg en Schiebroek in september 2016 de pilot Hoogbegaafdheid van start gegaan. In het kalenderjaar 2016 is er een tweede pilot in het kader van hoogbegaafdenonderwijs gestart. Voor het schooljaar '16-'17 is door PPO aan Stichting Kind en Onderwijs (Athena afdeling) een budget toegekend voor de realisering van fulltime hoogbegaafdenonderwijs. PPO Rotterdam zet zich met dit aanbod in voor passend onderwijs voor alle leerlingen. Uitgangspunt voor onze activiteiten voor deze doelgroep is de gezamenlijke visie die is verwoord in een apart document, de inzet is concreet de organisatie van een pilot voor dubbelbijzondere leerlingen en de inzet van specialisten hoogbegaafdheid van PPO Rotterdam ter ondersteuning van scholen. De pilot HB in Hillegersberg en Schiebroek is zeer succesvol en wordt na een positieve tussenevaluatie voortgezet. Financiering voor de pilot op de Athena afdeling is inmiddels beëindigd.

Pilot Functioneringsprofiel

Doel van de pilot Functioneringsprofiel, die PPO is gestart met YOEP, was om te onderzoeken of de implementatie van het Functionerings-Profiel (FP), een wezenlijke bijdrage kan leveren aan het oplossen van vraagstukken die spelen in het onderwijs en raken aan de zorg. Het faciliteren van de SCP in de uitvoering van diens functie was het voornaamste doel. Deze pilot is, na de werving van pilotscholen, in januari 2016 gestart met 2 basisscholen. De oorspronkelijke opzet was om met 4 basisscholen te werken, maar dit bleek door verschillende oorzaken niet haalbaar. Door de kleine opzet van de pilot kunnen nauwelijks conclusies worden getrokken. De ervaringen met het FP zijn bovendien verschillend op de 2 pilotscholen. We kunnen wel vaststellen dat het FP weliswaar is ingezet door de twee scholen, maar nog beperkt in de samenwerking tussen school en SCP. Een goede inbedding van het FP in de zorgstructuur van de school is een voorwaarde en kost tijd. Er is waardering voor het feit dat het FP een compleet overzicht biedt. Daarbij worden ook mitsen aangegeven: de interpretatie van de gegevens vraagt om nieuwe vaardigheden en het FP kan andere activiteiten als een observatie of een gesprek met betrokkenen niet vervangen. Met YOEP is afgesproken dat ze een voorstel zullen doen, met de ervaringen uit deze pilot en hun ervaring in andere samenwerkingsverbanden, welke bijdrage het FP in de toekomst zou kunnen leveren bij het realiseren van passend onderwijs in Rotterdam.

Basisbudget schoolbesturen en wijken

Vanaf het schooljaar 2016/2017 maakt PPO jaarlijks 1,2 miljoen vrij als basisbudget voor de schoolbesturen en de samenwerkende directies in de wijken. Daar is in 2017 eenmalig een bedrag aan toegevoegd vanuit het positieve resultaat over 2016. Daardoor is op deze post meer uitgegeven dan oorspronkelijk begroot.

Dit bedrag wordt verdeeld over de schoolbesturen op basis van leerlingaantal en gewichtenregeling (60%) en de wijken op basis van de sociale index (40%).

Het basisbudget is bedoeld om, conform het ondersteuningsplan 2016-2020, ondersteuning te bieden aan:

- Versterken van de basisondersteuning
- Het organiseren van extra handen in de klas
- Uitbreiding uren IB-er
- Overig passend onderwijs

De toewijzing voor de budgetten heeft op bovengenoemde wijze plaatsgevonden, de besturen leggen achteraf verantwoording af voor de besteding van de middelen uit het basisbudget. Aan het einde van schooljaar 2016-2017 is aan de ontvangende schoolbesturen middels een digitale uitvraag verantwoording gevraagd.

De beschikbaar gestelde basisbudgetten voor schooljaar '16-'17 zijn door alle besturen volledig uitgegeven. Het grootste deel van deze budgetten (84%) is uitgegeven aan de versterking van de basisondersteuning. De besturen evalueren de inzet van deze middelen in hoofdlijnen op drie niveaus: op teamniveau, schoolniveau en op bestuursniveau. Het budget is op hoofdlijnen ingezet op 4 gebieden

- Extra uren:
 - klassenassistent (ondersteuning in de groepen)
 - IB (doorontwikkeling OPP's, analyses opbrengsten, groepsplannen, herzien SOP)
 - RT/individuele ondersteuning (HB, gedrag, lezen, rekenen)
 - Tijd voor collegiale consultatie (klassenbezoeken) en netwerkcontacten (wijkteam)
- Professionalisering en inrichting expertgroepen (HGW, didactisch handelen, dyscalculie)
- Aanschaf materialen (monitoringinstrumentarium, RT (onderwijsondersteunend)materiaal)
- Toevoeging aan lumpsum budget, daarmee geen duiding op de inzet

De middelen zijn door de besturen breed ingezet

42% van de besturen kiest voor	extra handen in de klas en zet daarvoor	20-100% van het beschikbare budget in
53% van de besturen kiest voor	extra uren inzet IB-er en zet daarvoor	30-100% van het beschikbare budget in
32% van de besturen kiest voor	overige en zet daarvoor	5-65% van het beschikbare budget in

Algemene bevindingen

In het algemeen zijn de besturen content met de beschikbaarheid van een basisbudget waarbij zij zelf keuzes kunnen maken met betrekking tot de inzet daarvan ten behoeve van de realisatie van passend onderwijs. Voor de kleine(re) scholen echter geldt dat het bedrag per leerling relatief laag is en daardoor substantiële inzet nauwelijks tot de mogelijkheden behoort.

Aanbevelingen

- Toekenning van vaste voet voor alle besturen ongeacht het aantal leerlingen, om voor de kleine(re) besturen meer mogelijkheden te bieden.

Deze aanbeveling is al besproken in de commissie Middelen. Het advies van de commissie Middelen aan de AV was als volgt: om de verdeling van het basisbudget vooralsnog niet te wijzigen en te kijken naar de verantwoordingssystematiek in een bredere context.

- Neem het meerjarenperspectief op het basisbudget mee in de agenda van de werkgroep Begroting. Daarmee plaats je het budget in een breder perspectief en in het licht van het ondersteuningsplan voor de periode vanaf 2020 zou je hiermee ook richting de AV het gesprek kunnen voeren over het gekozen bekostigingsmodel en variaties daarop.

Dekkend netwerk in de wijk

In iedere wijk van Rotterdam is een PPO netwerkbijsamenkomst actief voor IB'ers en schooldirecteuren. Deze bijeenkomsten hebben als doel te komen tot een gezamenlijke visie en aanpak voor het realiseren van een dekkend netwerk in de wijk. In het voorjaar van 2016 zijn de criteria voor het dekkend netwerk vastgesteld. De netwerkbijsamenkomsten hebben vanaf september 2016 en in 2017 een extra impuls gekregen met de inzet van de schoolcontactpersonen met de portefeuille 'wijk'. Zij worden ondersteund door PPO beleidsadviseurs en werken planmatig met alle netwerken in hun gebied om uiterlijk op 1 augustus 2017 te komen tot een wijkplan.

2.2 Actielijn 2: Ouders worden als samenwerkingspartner optimaal betrokken

Doelstelling: Om optimale omstandigheden te creëren voor de ontwikkeling en het leren van kinderen met een specifieke onderwijsbehoefte, worden ouders betrokken als gelijkwaardig samenwerkingspartner.

2.2.1 Wat wilden we bereiken?

1. Ouders zijn betrokken als gelijkwaardig samenwerkingspartner
2. Extra ondersteuning wordt altijd in overleg met ouders vormgegeven

Als ouder wil je het beste voor je kind. Juist als het extra ondersteuning nodig heeft. Het idee achter passend onderwijs is dat het kind centraal staat en dat samen met de ouder(s) wordt gezocht naar een passende onderwijsplek met adequate ondersteuning. Voor kinderen met een specifieke onderwijsbehoefte is het creëren van optimale omstandigheden cruciaal. Daarom wil PPO Rotterdam ouders graag betrekken als een gelijkwaardige samenwerkingspartner.

De ouderondersteuning is gestoeld op vier pijlers:

- Educatief partnerschap – wederzijdse betrokkenheid en verantwoordelijkheid van ouders en school
- Handelingsgericht werken – planmatig en cyclisch werken met als doel de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding van leerlingen te verbeteren.
- Het '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur' principe – ouders zijn gebaat bij afstemming, samenwerking en 1 contactpersoon. De ouder staat voorop, niet het systeem.
- Eigen kracht – ouders houden en nemen de regie over eigen leven. Hulpverleners nemen niet over, maar vullen aan.

Het samenwerkingsverband investeert, samen met de scholen, veel in preventie, de voorkant van het proces met de ouders. We zetten daartoe ouderfunctionarissen in, onze 'ombudsman' en de vroege signalering van onze schoolcontactpersonen op de scholen. Hierdoor wordt samen met de scholen gewerkt aan een zodanige vertrouwensrelatie kan rondom kinderen die extra ondersteuning behoeven. Hiermee wordt gestreefd dat het aantal geschillen tot een minimum beperkt blijft. Natuurlijk is dit niet één op één meetbaar, maar een verband lijkt wel degelijk aanwezig.

2.2.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Oudersteunpunt

Ouders kunnen voor informatie, advies en ondersteuning terecht bij het oudersteunpunt van PPO Rotterdam. Dit steunpunt werkt met ouderfunctionarissen in de wijk die graag meedenken met ouders die vragen hebben of ergens tegenaan lopen. Dit kunnen vragen zijn over bijvoorbeeld het op te stellen ontwikkelingsperspectief, het wel of niet op school toelaten of een negatief advies voor een kind op school. De ouderfunctionaris is goed op de hoogte van de ondersteuningsmogelijkheden die PPO Rotterdam biedt. Het doel van het oudersteunpunt is educatief partnerschap tot stand te brengen en hierin te coachen.

Ouderfunctionarissen

De negen ouderfunctionarissen hebben zich op hun drie kerntaken gericht, met als overkoepelend doel ouders als samenwerkingspartner optimaal te betrekken:

- Ondersteuning van de OAT's in contacten met ouders;
- Het vormgeven van educatief partnerschap op scholen;
- Uitvoering van het voorschools maatschappelijk werk (VSMW) op kinderdagverblijven.

Het doel van deze vakgroep is het waarborgen- en verbreden van expertise in het werken met ouders, binnen de vakgroep en de OAT's. In dit overleg staat de jaarplanning voor het komend schooljaar centraal en daarmee actielijn 2 van het ondersteuningsplan. Hierin worden de doelstellingen voor het volgende schooljaar uitgewerkt. De volgende onderdelen zijn o.a. aan bod gekomen:

- Invloed uitoefenen op preventief handelen
- Zicht krijgen op de inzet van de ouderfunctionarissen per OAT
- Implementeren van de werkwijze door het monitoren van SISA-registraties

Ten aanzien van genoemde punten zijn concrete acties geformuleerd voor vervolg die ook weer geëvalueerd zullen worden.

Cijfers:

In 2017 zijn in totaal 188 SISA registraties gedaan in de 9 OAT's. De ouderfunctionarissen zijn in deze periode ingezet op 224 arrangementen. De gemiddelde duur van de arrangementen is 3;8 maanden. De reden van afsluiten is veelal dat er een zwaardere vorm van onderwijs (merendeel SO) of bekostigingscategorie is toegekend. Ook is te zien dat de reden van afsluiten vaak is dat ouders en school samenwerken. Dit komt met name in OAT HOS sterk naar voren.

	1 ^e trimester 2017	2 ^e trimester 2017	3 ^e trimester 2017
SISA registraties	47	46	95
Inzet ouderfunctionaris	77	55	92

Tabel 2.7 – SISA registraties en inzet ouderfunctionaris (Bron: RSA PPO Rotterdam)

Ondersteuningsplanraad (OPR)

Binnen PPO Rotterdam is een ondersteuningsplanraad ingericht – dit is een speciale medezeggenschapsraad van het samenwerkingsverband. In deze raad is plaats voor maximaal zeven ouders en zeven leerkrachten van verschillende basisscholen. De OPR beslist over de vaststelling en wijziging van het ondersteuningsplan van PPO Rotterdam, maar kan ook andere punten die zij belangrijk vindt op de agenda zetten. Bij de vaststelling van het ondersteuningsplan 2016-2020 heeft de OPR een actieve en constructieve rol gehad.

Ombudsman en afhandeling klachten

Bij een verschil van mening tussen ouders, scholen, besturen en/of het samenwerkingsverband, is een goed gesprek tussen beide partijen de eerste stap. Binnen PPO Rotterdam kan een ombudspersoon worden ingezet. De ombudspersoon is onafhankelijk en kan advies of feedback geven aan alle betrokken partijen. In de praktijk leidt de inzet van de ombudspersoon vrijwel altijd tot een prettig gesprek en een passende oplossing.

Overzicht in aantallen en strekking

Contacten n.a.v.	2017-1	2017-2	2017-3
Vragen van ouders	8	5	5
Advies bij klachten van ouders en scholen	7	2	2
Casusoverleg	5	5	5
Vragen van scholen	5	2	2
Netwerk overleg	6	2	1

Tabel 2.8 - Aantal en type klachten (Bron: registratie ombudspersoon)

De ombudspersoon is in 2017 betrokken geweest bij:

- Het opstellen van de notitie Stappenplan voorkomen thuiszitten;
- Het opstellen van de notitie Zorgplicht school en informatieplicht ouders t.b.v. de Stuurgroep;
- De voorbereiding van diverse wijkoverleggen;
- Overleg over maatwerk met bestuur RVKO en protocol verwijdering van een leerling.

De gesprekken die de ombudspersoon gevoerd heeft, gingen over:

- Vragen rondom de zorgplicht (verantwoordelijkheden, procedure, etc.)
- Vragen over in- en uitschrijven leerlingen.
- Vragen over thuiszitters.
- Vragen over proefplaatsen, schorsen of time out.
- Vragen over conflicten met ouders.
- Beantwoorden vragen van de kinderombudsman van de gemeente Rotterdam.
- Deelname aan diverse overleggen in de wijk.

Voorschools maatschappelijk werk (VSMW)

In de kwaliteitscommissie is de noodzaak besproken van het herijken van het Voorschools Maatschappelijk Werk (VSMW)-beleid en ouderfunctionarissen. Voor het nieuw te voeren beleid rond VSMW en ouderfunctionarissen, is een drietal scenario's beschreven. De kwaliteitscommissie heeft besloten vooralsnog geen van de scenario's of alternatieven te kiezen, daar onzekerheid over te voeren beleid en mogelijke bezuinigingen de commissie op dat moment niet het vertrouwen gaven dat de middelen gewaarborgd kunnen blijven. In het schooljaar 2017-2018 wordt derhalve met dezelfde constructie en middelen doorgegaan. In het eerste trimester van 2018 wordt dit onderwerp opnieuw besproken in de kwaliteitscommissie.

Overige ontwikkelingen binnen het VSMW

In 2017 hebben gesprekken met nagenoeg alle VSMW-aanbieders plaatsgevonden. Enerzijds om hen te informeren over de huidige stand van zaken zoals die hierboven beschreven is. Anderzijds om hen te vragen mee te denken over de wijze waarop we toe kunnen werken naar een kwaliteitsverbetering en het verkrijgen van meer zicht op inzet en rendement van de middelen. Dit heeft ertoe geleid dat er een vragenlijst in ontwikkeling is, die indien haalbaar in het eerste trimester van 2018 zal worden voorgelegd aan de aanbieders met de vraag de informatie aan het einde van dit schooljaar aan te leveren aan PPO, zodat een kwaliteitsslag kan worden gemaakt. In mei 2018 zal duidelijk moeten zijn wat de hoogte is van de impuls gelden voor de komende 3-4 jaar, welk standpunt PPO hierin inneemt met betrekking tot het al dan niet aanvullen van de middelen en wat het toekomstperspectief is ten aanzien van de beschreven scenario's.

2.3 Actielijn 3: Samenwerken op het snijvlak van onderwijs en zorg

Doelstelling: PPO Rotterdam werkt effectief samen met de gemeente en andere maatschappelijk partners op het gebied van onderwijs en zorg om passend onderwijs te realiseren. Het samenwerkingsverband draagt hiermee bij aan een betere ondersteuning van leerlingen met een onderwijsondersteuningsbehoefte en hun ouders en aan een ononderbroken schoolloopbaan.

2.3.1 Wat wilden we bereiken?

1. Goede samenwerking met ketenpartners uit zorg en sociaal domein
2. Goede ondersteuning aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte en hun ouders

PPO Rotterdam werkt samen met de gemeente en andere maatschappelijk partners op het gebied van onderwijs en zorg om passend onderwijs te mogelijk te maken. Het samenwerkingsverband draagt hiermee bij aan een betere ondersteuning van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte, hun ononderbroken schoolloopbaan en ondersteuning voor de ouders. Daarmee beweegt PPO Rotterdam zich regelmatig op de grens van haar verantwoordelijkheden als het over zorg/ onderwijsarrangementen gaat.

Minimaal een keer per jaar voert het samenwerkingsverband met de Gemeente Rotterdam Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) over die onderwerpen die raken aan onderwijs en jeugdhulp.

Veel inzet is gepleegd op het voorkomen van thuiszitten en de leerrecht pilot. Het aantal thuiszitters heeft in 2017 net als in 2016 op een beheersbaar niveau gezeten, hoewel we aan het einde van het jaar een stijging zagen. Maar deze cijfers zeggen niet alles.

Als het gaat om casuïstiek zien we een verzwaring in de problematiek. We hebben zowel in de Taskforce als bij onze eigen schoolcontactpersonen kinderen die te maken hebben met moeilijke thuissituaties in beeld gekregen afgelopen jaar. Eind 2016 hebben we deze problematiek geïnventariseerd en in 2017 bespreekbaar gemaakt met de gemeente. Dit heeft ertoe geleid dat we in 2017 een onderzoek hebben gedaan, samen met de gemeente.

De onderzoeksvragen waren als volgt:

- Welke *knelpunten* worden ervaren rondom passend onderwijs en de aansluiting met de jeugdhulp?
- Wat zijn de mogelijke *oorzaken* van deze knelpunten?
- Welke concrete *verbeterpunten* en *oplossingen* zijn er?
- Hoe kunnen de *partijen* de knelpunten (*gezamenlijk*) aanpakken en oplossen?

De bevindingen van het onderzoek zullen in 2018 worden besproken.

Aan de hand van monitoring van leerlingstromen samen met de ons omringende samenwerkingsverbanden zoeken we naar oplossingen, zodat we capaciteitsvraagstukken voor kunnen zijn.

2.3.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Leerrecht

Een speciale groep 'OZA-leerlingen' vormt de groep leerlingen met een leerplichtontheffing 5 onder a die onderwijs willen gaan volgen. Het gaat hierbij om leerlingen die nu fulltime van een kinderdagcentrum (KDC) gebruikmaken, maar de overstap naar speciaal onderwijs willen maken. In schooljaar 2016-2017 zijn 18 kinderen op twee SO-scholen in een leerrechtgroep gestart. Er is enthousiasme over de pilots bij zowel de scholen, de betrokken zorgaanbieders en de ouders. Ook de evaluaties laten zien dat ouders erg tevreden zijn en de pilots een gunstige invloed hebben op de ontwikkeling van de kinderen.

In totaal nemen in 2017 zo'n 50 leerlingen deel aan een leerrecht pilot. Oorspronkelijk was het aantal deelnemende leerlingen begroot op 70 leerlingen, waardoor de realisatie op dit onderdeel achterblijft. Veruit de meeste van deze leerlingen volgen nu onderwijs in een schoolgebouw, waarbij de zorg die nodig is in de school geboden wordt door zorgpersoneel. Voor deze groep kinderen met intensieve zorgbehoeften zijn geen extra financiën beschikbaar als zij onderwijs gaan volgen. Dit betekent dat zowel PPO als de gemeente Rotterdam vanuit hun huidige budgetten de leerrechtgroepen bekostigen. Verschillende schoolbesturen hebben aangegeven dat zij te weinig financiële middelen ontvangen om de leerrechtgroepen goed te kunnen draaien. Dit signaal is door PPO en de gemeente in G4- en G32-bijeenkomsten afgegeven en wordt landelijk herkend. De ministeries van OCW en VWS komen in januari 2018 naar Rotterdam om samen met PPO, de gemeente, de betrokken schoolbesturen en de zorginstanties naar de successen en de knelpunten te kijken. Koers VO sluit hier ook bij aan, omdat de doorgaande lijn richting het V(S)O van groot belang is.

In het verkrijgen van een leerplichtontheffing spelen artsen een belangrijke rol. KDC-artsen gaven een verklaring af dat een kind vrijgesteld mag worden van onderwijs. Met deze verklaring gaf Leerplicht vervolgens de leerplichtontheffing af.

Aan het eind van 2017 is gestart met het inzetten van onafhankelijke artsen van de GGD voor de afgifte van een verklaring. Ook is nagedacht over de rol van PPO bij het proces richting een vrijstelling of richting onderwijs. Naar verwachting zal in het volgende trimester deze rol voor PPO verder uitgewerkt zijn.

Onderwijszorgarrangementen

In 2016 is de taakgroep Onderwijszorgarrangementen gestart, waaraan gemeente, PPO en het samenwerkingsverband Koers VO deelnemen. De taakgroep heeft tot doel om door middel van onderwijszorgarrangementen een passende onderwijsplek mogelijk te maken voor die groep leerlingen die een combinatie van onderwijs en jeugdzorg nodig hebben.

Veel leerlingen die een onderwijszorgarrangement nodig hebben, volgen Speciaal Onderwijs. In 2016 is daarom gestart met het vormgeven van onderwijszorgarrangementen in het SO. Gedurende het jaar zijn regelingen op het gebied van persoonlijke verzorging en behandeling ook toepasbaar gemaakt voor het regulier en het speciaal basisonderwijs.

Voor 2017 geldt dat de kinderen die een onderwijszorgarrangement nodig hebben, veelal een maatwerkbudget, toelaatbaarheidsverklaring of ophoging van een toelaatbaarheidsverklaring krijgen. De kosten die voor de ondersteuning aan deze groep kinderen gemaakt worden, worden daarmee in de begroting niet onder de post 'onderwijszorgarrangementen' geboekt.

Integraal arrangeren Hillesluis

Voor een deel van de Rotterdamse leerlingen is een combinatie van intensieve onderwijssteuning en jeugdhulp nodig. De afstemming en het integraal aanbieden van deze ondersteuning vereist een goede samenwerking tussen onderwijs en wijkteams. Het is immers in het belang van de kinderen om vraag en aanbod dicht bij elkaar te brengen.

De pilot werkgroep die bestaat uit vertegenwoordigers van scholen, PPO, gemeente/wijkteam en CJG richt zich op onderstaande acties:

- Scholen en partners gebruiken het 'handelingsgericht werken' als kader om de samenwerking te verstevigen.
- Het verstevigen van de samenwerking met kinderdagverblijven en vroeg-signalering.
- CJG, PPO, SMW, wijkteam en school maken inzichtelijk aan de hand van een informatiesheet en stroomschema wat hun rol en taak is.
- De scholen worden geïnformeerd over de leerrecht pilots en het KID project van PPO.
- De IB'er heeft de regie (met hulp van SMW) over welk niveau van handelingsgericht werken het meest passend is.
- Als het nodig is om met meerdere partners en met ouders te komen tot een individueel plan, dan is dat in beginsel een handelingsgericht plan: onderwijsbehoeften staan centraal, ouders zijn partner!
- Als in het OZO (of daarvoor) wordt geconstateerd dat ouders zelf veel problemen ervaren, dan zet het wijkteam daarnaast een gezinsplan in.

Er is in Hillesluis veel enthousiasme over de resultaten van de pilot. Er is een verdiepte samenwerking tussen scholen en ketenpartners ontstaan. De werkwijze in Hillesluis wordt ook door een aantal andere wijken met belangstelling gevolgd en overwogen een soortgelijke pilot in hun wijk te starten. De pilot in Hillesluis wordt in 2018 voortgezet.

Thuiszitters

PPO neemt deel aan de Taskforce Thuiszitters. In deze taskforce worden uitsluitend de thuiszittende leerlingen besproken voor wie PPO geen oplossing op de korte termijn ziet. Het gaat vrijwel altijd om leerlingen die een combinatie van onderwijs en zorg nodig hebben en/of om thuiszittende leerlingen voor wie een onderwijsplek beschikbaar is, maar deze plek niet overeenkomt met de wensen van ouders. De Taskforce richt zich op leerplichtige thuiszitters en legt haar focus vooral bij die kinderen die meer dan acht weken thuis zitten. De kerngroep kent een multidisciplinaire samenstelling (gemeente, leerplicht, PPO en Koers VO) en komt eens in de twee weken bijeen.

PPO registreert alle thuiszitters nauwkeurig, vanaf dag 1 dat een leerling thuis zit. Ook leerlingen die zeer kort thuiszitten worden genoteerd, evenals thuiszittende leerlingen die nog niet de leerplichtige leeftijd hebben bereikt. Hiermee heeft PPO de gehele groep thuiszitters in beeld. De formele definitie van thuiszitters gaat uit van thuiszittende leerlingen in de leerplichtige leeftijd die vier weken of meer aaneengesloten thuiszitten. Deze groep leerlingen hebben we in onderstaande tabellen verwerkt. Vanuit de OAT's worden allerhande interventies ingezet om de leerlingen van een passende plek te voorzien. De teams zijn er volledig op ingesteld om thuiszitten te voorkomen of bij thuiszitten de periode van thuiszitten zo gering mogelijk te houden.

Naast de meer operationele inzet van een PPO medewerker in de Taskforce Thuiszitters, heeft de directeur-bestuurder een belangrijk aandeel gehad in de Thuiszitterstop en in de G4-aanpak om thuiszitten te voorkomen. Alle acties die worden gepleegd rondom het onderwerp thuiszitten, zijn erop gericht thuiszitters zoveel als mogelijk te voorkomen.

	Stand op 31-12-2016	Stand op 30-04-2017	Stand op 31-08-2017	Stand op 31-12-2017
niet leerplichtig	9	7	1	7
leerplichtig	35	31	28	28
totaal	44	38	29	35

Tabel 2.9 - Aantal thuiszitters naar wel/niet leerplichtige leeftijd (Bron: RSA PPO Rotterdam)

Duur thuiszitten	Stand op 31-12-2016	Stand op 30-04-2017	Stand op 31-08-2017	Stand op 31-12-2017
Tot 4 weken	5	5	15	1
4 wkn tot 3 mnd	27	23	2	10
3 tot 6 mnd	9	7	5	11
Meer dan 6 mnd	3	3	7	6
totaal	44	38	29	28

Tabel 2.10 - Aantal leerplichtige thuiszitters naar duur thuiszitten (Bron: RSA PPO Rotterdam)

Warme overdracht en doorgaande lijn voorschool-basisonderwijs en basisonderwijs-voortgezet onderwijs

De overgang van de basisschool naar de middelbare school is een belangrijk moment in de schoolloopbaan van een kind. Ieder jaar stappen ruim 6.000 Rotterdamse leerlingen over van het basis- naar het voortgezet onderwijs. Het is voor de zogenoemde doorgaande leerlijn belangrijk dat kinderen meteen op de juiste school en het juiste niveau geplaatst worden. In Rotterdam zijn afspraken omtrent deze overgang vastgelegd in de Rotterdamse plaatsingswijzer. PPO Rotterdam neemt als gast deel aan de regiegroep van de Rotterdamse Plaatsingswijzer. De nieuwe plaatsingswijzer is op 8 november gepresenteerd tijdens de jaarlijkse FOKOR PO-VO conferentie. Voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte is een warme overdracht van groot belang. Basisonderwijs en voortgezet onderwijs organiseren dat met elkaar. De schoolcontactpersoon van PPO Rotterdam kan voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte met de school en ouders meedenken en voor ondersteuning zorgen. Waar nodig schakelt PPO Rotterdam de professionals van Koers VO in.

Koers VO heeft in september 2017 de jaarlijkse ZIB bijeenkomsten georganiseerd voor de basisscholen. Hier wordt onder meer de ZIB-procedure toegelicht, voor leerlingen die in het VO willen instromen en Praktijkonderwijs of LWOO nodig hebben. De schoolcontactpersonen van PPO Rotterdam zijn hiervoor ook uitgenodigd. Koers VO heeft in oktober 2017 een vervolg op het initiatief 'Terug in de schoolbanken' georganiseerd. Naast PPO Rotterdam heeft dit keer ook de gemeente Rotterdam hierin meegedacht. In oktober konden PO- en VO-scholen zich aanmelden voor een bezoek aan een andere school en/of de ontvangst van andere scholen. 39 scholen, waarvan 8 basisscholen, hebben hun deuren opengezet voor anderen. Ook schoolcontactpersonen van PPO zijn hierover geïnformeerd en konden deelnemen.

Hoeveel bezoekers er totaal zijn geweest is niet bekend, omdat niet elke school dit heeft teruggekoppeld. De deelname aan dit initiatief was wel veel hoger dan vorig schooljaar.

Wachlijsten

Eind 2016 kreeg PPO te maken met wachlijsten in het Speciaal Onderwijs. Hoewel het doorverwijzingspercentage niet noemenswaardig steeg, moesten kinderen in toenemende mate in het regulier of speciaal basisonderwijs worden gehouden met extra inzet van PPO. Door samen met de aanpalende samenwerkingsverbanden de leerlingstromen in kaart te brengen, werd duidelijk dat de groei uit sommige delen van de regio de oorzaak was van de bezetting van de plaatsen. Dit door de regiofunctie van Rotterdamse voorzieningen. Begin 2017 waren de wachlijsten weggewerkt.

In 2017 zijn net als in 2016 rond november wederom wachlijsten in het SO ontstaan. De wachlijsten hebben vooral betrekking op cluster 4-onderwijs. Verder lukt het niet om alle zeer moeilijk lerende kleuters die van ZML-onderwijs gebruik willen maken daar te laten instromen.

De wachtende leerlingen op een cluster 4-plek zijn gelijkmatig verdeeld over de drie grote SO-aanbieders: BOOR, Yulius en Horizon. Het SO-capaciteitsprobleem kent drie aspecten:

- een (licht) groeiend aantal leerlingen maakt gebruik van SO, niet alleen in Rotterdam maar ook in verschillende omliggende gemeenten,
- veel SO-gebouwen zitten vol en hebben geen uitbreidingsmogelijkheden,
- het is voor SO-scholen moeilijk om gekwalificeerd personeel te vinden. SO-groepen kunnen niet altijd bemand worden met (goed) personeel.

Aan het strategisch SO-overleg hebben ook ambtenaren van de gemeente met betrekking tot onderwijshuisvesting deelgenomen. De gemeente heeft gevraagd of de SO-aanbieders samen met PPO een plan willen aanleveren over wat het SO nodig heeft om voldoende capaciteit te genereren. De capaciteitsproblematiek in het SO is ook voor de Algemene Vergadering van PPO geagendeerd.

Overig

PPO Rotterdam vindt dit een belangrijke actielijn en investeert daarom flink met menskracht in het behalen van de doelstellingen op dit gebied en de goede relatie en samenwerking met haar partners. Naast de bovengenoemde onderwerpen, wordt ook geïnvesteerd in gezamenlijk overleg met ketenpartners uit de sectoren onderwijs, jeugdhulp, maatschappelijk werk, kinderopvang en (gemeentelijke-) overheid.

2.4 Wat heeft het gekost?

	Begrotingspost	Jaar begroting	Periode realisatie	Periode realisatie %	Begroting – Realisatie
Actielijn 1: Rotterdamse kinderen volgen thuisnabij, passend onderwijs					
Leerlingen met SO-profiel	Doorbetalen	€ 13.900.003	€ 14.889.374	107%	€ -989.371
(School)maatwerkbudget		€ 979.590	€ 1.728.229	176%	€ -748.639
GroeiSO		€ 577.201	€ 673.615	117%	€ -96.414
Ondersteuningsbek. SO via DUO		€ 11.980.901	€ 12.335.689	103%	€ -354.788
Arrangementen SO-Profiel		€ 362.313	€ 151.841	42%	€ 210.472
Leerlingen met SBO-profiel	Doorbetalen	€ 1.140.562	€ 548.664	48%	€ 591.898
SBO >2%		€ 246.878	€ 283.160	115%	€ -36.282
Grensverkeer		€ 5.224	€ 74.152	1419%	€ -68.928
Arrangementen SBO-profiel		€ 888.462	€ 191.352	22%	€ 697.110
Onderwijsarrangeerteam - preventie	Personele lasten	€ 3.329.455	€ 3.395.022	102%	€ -65.567
Onderwijsarrangeerteam - arrangementen	Personele lasten	€ 3.449.457	€ 3.445.991	100%	€ 3.467
Basisbudget passend onderwijs - besturen	Doorbetalen	€ 720.000	€ 1.506.053	209%	€ -786.053
Basisbudget passend onderwijs - wijken	Doorbetalen	€ 480.000	€ 558.145	116%	€ -78.145
Opvangplaatsen	Personele lasten	€ 40.000	€ 45.408	114%	€ -5.408
Themamiddagen	Kstn. bijzondere act.	€ 15.000	€ 1.686	11%	€ 13.314
Projecten hoogbegaafdheid, kleuters e.a.	Kstn. bijzondere act.	€ 500.000	€ 276.436	55%	€ 223.564
Actielijn 2: Ouders worden als samenwerkingspartner optimaal betrokken					
Ouderfunctionaris	Personele lasten	€ 403.058	€ 403.058	100%	€ -
Ombudsman	Personele lasten				
Ouders in de OPR	Ov. materiele lasten				
Actielijn 3: Samenwerken op het snijvlak van onderwijs en zorg					
Onderwijszorgarrangementen	Kstn. bijzondere act.	€ 298.000	€ 149.902	50%	€ 148.098
Thuiszitters	Personele lasten				
VSMW	Personele lasten	€ 448.200	€ 368.265	82%	€ 79.935
Totaal Actielijn 1, 2 en 3		€ 24.723.736	€ 25.588.003		€ -864.268

Tabel 2.11 - Begroting en realisatie van activiteiten (totaal actielijnen 1, 2 en 3) 2017

3 PPO Rotterdam: interne organisatie

3.1 Governance PPO Rotterdam

PPO Rotterdam heeft als rechtsvorm een vereniging. Er zijn in 2016 21 schoolbesturen aangesloten bij de vereniging. In november 2016 heeft PPO Rotterdam besloten tot een statutenwijziging en aanpassing van het huishoudelijk reglement, waarin toezicht en bestuur gescheiden zijn. De code Good Governance PO wordt is daarbij gehanteerd.

De vereniging kent twee organen: het bestuur, bestaande uit een directeur/bestuurder en de algemene vergadering in de rol als intern toezichthouder. Daarnaast heeft de Algemene Vergadering een adviserende rol en een werkgeversfunctie naar de directeur-bestuurder.

De leden van de vereniging (21 schoolbesturen):

NR.	NAAM BESTUUR	SOORT BESTUUR	PLAATS
1	De Kralingsche school	Vereniging	Rotterdam
2	Gereformeerd Primair Onderwijs West-Nederland	Vereniging	Alphen aan den Rijn
3	Martinusstichting voor so en vso	Stichting	Rotterdam
4	Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	Vereniging	Rotterdam
5	5maalO	Stichting	Rotterdam
6	Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam
7	Cosmicus Onderwijs	Stichting	Rotterdam
8	Hindoe Onderwijs Nederland	Stichting	Den Haag
9	Stichting Islamitisch Onderwijs Rijnmond	Stichting	Rotterdam
10	Kind en Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam
11	Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hilleegersberg Schiebroek	Stichting	Rotterdam
12	Rotterdamse Schoolvereniging	Stichting	Rotterdam
13	Stichting van Brienoordschool, voor protestants-chritelijke en openbaar onderwijs.	Stichting	Rotterdam
14	Interconfessioneel Onderwijs te Rotterdam eo	Stichting	Rotterdam
15	Protestants-Christelijk Basis- en Orthopedagogisch Onderwijs	Stichting	Rotterdam
16	Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland	Stichting	Rotterdam
17	Yulius Onderwijs	Stichting	Dordrecht
18	De Rotterdamse Montessorischool	Vereniging	Rotterdam
19	De Van Oldenbarneveltschool	Vereniging	Rotterdam
20	Montessorischool Kralingen	Vereniging	Rotterdam
21	Horizon Jeugdzorg en Speciaal Onderwijs	Stichting	Rotterdam

Tabel 3.1 - Leden vereniging

De leden van de vereniging zijn in 2017 vier maal in vergadering bijeengekomen. Als toezichthoudend orgaan heeft deze algemene vergadering AV zich gericht op de volgende onderwerpen:

Bestuursverslag 2016, begroting 2018, bestuursrapportages, bestuursformatieplan, doorontwikkeling organisatie, thuiszitters, wachtlijsten SO, intensiveren samenwerking gemeente en ketenpartners, dekkend netwerk in de wijk.

Bestuur

Het bestuur bestond in 2017 uit één persoon; Mevrouw N. Teeuwen (directeur-bestuurder).

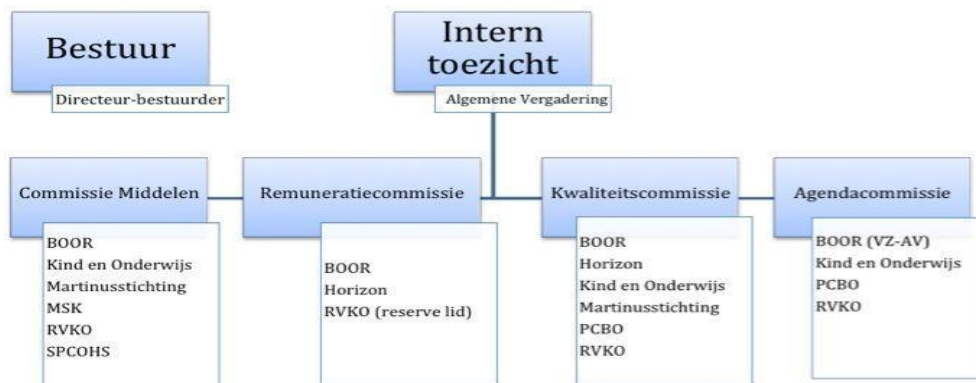
Algemene Vergadering (AV)

De AV heeft drie adviserende commissies (Commissie Middelen, de Remuneratiecommissie, Kwaliteitscommissie) en een Agendacommissie ingesteld. Daartoe is een huishoudelijk reglement opgesteld (zie bijlage) waarin de werkwijze van de commissies is geregeld.

Commissies

De hoofdtaken van de commissies kunnen als volgt worden beschreven:

- Commissie Middelen: de commissie functioneert als klankbord voor de directeur-bestuurder en bereidt het gesprek in de AV voor over de financiële, personele en organisatorische aangelegenheden, waarvoor het bestuur voorafgaande goedkeuring aan de AV behoeft. Voor de commissie middelen betreft dit in het bijzonder de begroting, de vaststelling van de jaarrekening en het bestuursverslag van de Vereniging.
- Kwaliteitscommissie: de commissie functioneert als klankbord voor de directeur-bestuurder en bereidt het gesprek in de AV voor over die aangelegenheden, niet zijnde primair financieel; dit betreft in het bijzonder zaken aangaande het Ondersteuningsplan en het Jaarplan.
- Remuneratiecommissie: de commissie voert met de directeur-bestuurder gesprekken rondom functioneren en beoordelen en adviseert de Algemene Vergadering omtrent rechtspositie en arbeidsvoorwaarde van de directeur-bestuurder.
- Agendacommissie: de commissie bewaakt integraliteit van het toezicht en de afstemming tussen de verschillende commissies.
- De Algemene Vergadering draagt er zorg voor dat de samenstelling van de Commissie Middelen en de Kwaliteitscommissie zodanig is dat tenminste 75% van het aantal leerlingen binnen het samenwerkingsverband zitting heeft in deze commissies.

Figuur 3.1 – Commissies

3.2 Managementteam, bestuursbureau en bedrijfsbureau

Het managementteam kent drie regiomanagers en komt tenminste een keer per twee weken samen om te overleggen in een managementteam vergadering. Daarnaast zijn er werkoverleggen met de directeur-bestuurder. De tweede helft van 2017 is het managementteam een keer per week bijeengekomen ter vergadering. Het bedrijfsbureau (personeel, ict, informatie, financiën, facilitair en secretariaat) valt onder verantwoordelijkheid van het hoofd bedrijfsbureau.

Het bestuursbureau wordt aangestuurd door de directeur-bestuurder. De taken die door deze medewerkers worden uitgevoerd zijn:

- Wettelijke taken van het samenwerkingsverband
 - Opstellen van een ondersteuningsplan/jaarplannen
 - Het voeren van een financiële administratie.
 - Bijhouden van een thuiszittersadministratie
 - Onderhouden van een relatie met cluster 1&2
 - Zorgdragen voor een doorgaande leerlijn
 - zorgdragen overdracht voorschoolse voorzieningen naar BaO
 - zorgdragen doorgaande leerlijn PO/VO
 - Overleg met gemeente (OOGO)
 - Overleg met de regio

- Onafhankelijke commissie voor het beoordelen van de TLV's
- Administratie en afgifte van TLV's en overige beschikkingen
- Realiseren van een dekkend netwerk op het niveau van het samenwerkingsverband
- Wettelijke taken als werkgever
 - Het voeren van een personele en financiële administratie
 - CAO po, WMS, privacy en ARBO-wetgeving
- Ondersteunen bestuurlijk proces
 - Communicatie, monitoring, informatievoorziening,
 - Ondersteunen bestuurlijke besluitvorming (in de nieuwe situatie de toezichthouders)
 - Projecten, themamiddagen professionalisering
 - Kwaliteitsmonitoring
 - Overleg met ketenpartners en aanbieders, centrale sturing op capaciteit
 - Ondersteunen proces in de wijken ten behoeve van een dekkend netwerk in de wijk
 - Overleg met de gemeente voor specifieke doelgroepen
- Ondersteuning van het primair proces van de OAT's
 - Secretariële en administratieve ondersteuning van het primair proces
 - Voeren van personeelsbeleid, ziekteverzuimbeleid, enz.

3.3 Advies- en instemmingsorganen

PPO Rotterdam heeft een tweetal wettelijke advies en instemmingsorganen, namelijk de OPR en de MR en heeft daarnaast zelf nog een stuurgroep ingericht met directeuren uit het BAO, SBO en SO. Daarnaast zijn er in 2016 voorbereidingen getroffen voor een nieuwe BAG IB, die in 2017 operationeel is geworden.

3.3.1 Medezeggenschapsraad

De samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn verplicht een medezeggenschapsraad (MR) in te stellen. In deze MR zijn medewerkers van PPO Rotterdam vertegenwoordigd. Zij zijn gekozen door de werknemers van PPO Rotterdam met een vaste aanstelling. De MR bestaat uit zeven leden. Binnen de MR zijn taken verdeeld zoals die van voorzitter, vicevoorzitter en secretaris. Ook is er afgesproken dat een afgevaardigde van de MR de vergaderingen van de ondersteuningsplanraad (OPR) bijwoont.

De MR kent drie vormen van overleg:

- agenda overleg tussen de voorzitter, de vicevoorzitter en de secretaris van de MR en de directeur/bestuurder,
- een overleg waarbij MR en directeur/bestuurder gezamenlijk overleg voeren en
- zelfstandig overleg van de MR.

De eerste twee vormen vinden vijf maal per jaar plaats, de derde vorm tienmaal.

De MR heeft zich in 2017 gericht op: herziening functiehuis, werkkostenregeling, klokkenluidersregeling, privacyreglement, evaluatie portefeuillehouders, begroting 2018, scholing MR en het opstellen van een beleidsagenda voor de MR. Tevens heeft de MR in 2017 ingestemd met het medezeggenschapsstatuut en het medezeggenschapsreglement MR.

Conform de reglementen en het rooster van aftreden hebben er in 2017 MR verkiezingen plaatsgevonden.

3.3.2 Ondersteuningsplanraad

In 2017 telde de OPR 11 leden waarvan 5 ouders en 6 leerkrachten. Het gehele jaar hebben er twee vacatures oudergeleding en één voor leerkrachtgeleding opengestaan. Er hebben 5 OPR vergaderingen in 2017 plaatsgevonden.

De inhoudelijke verdieping wordt vanuit twee invalshoeken aangevlogen:

- vanuit vragen van de OPR,
- vanuit thema's of onderwerpen waar PPO de OPR bij wil betrekken.

De onderwerpen die in 2017 aan de orde zijn geweest in de overleggen van de OPR zijn de volgende: werkdruk onder IB-ers en leerkrachten, privacy, aansluiting jeugdhulp en onderwijs, hoogbegaafdheid, thuiszitters, pilots leerrecht en EED en de wijkplannen. Tevens heeft de OPR in 2017 ingestemd met het medezeggenschapsstatuut en het medezeggenschapsreglement OPR.

3.3.3 Stuurgroep BAO – SBO – SO

In september 2016 heeft de stuurgroep SO/SBO/BaO de onderstaande doelen en activiteiten vastgesteld waaraan in 2017 is gewerkt:

- Bijdragen aan het oplossen van de huidige problematiek omtrent het stijgen van SO doorverwijzigingspercentage, het stijgen van het aantal arrangementen, het stijgen van thuiszitters, OZA-arrangementen en terugplaatsing.
- Een signalerende en rapporterende rol met betrekking tot de kwaliteit van de arrangementen.
- De basisondersteuning staat op het netvlies van de scholen en de besturen (bewustwording).
- Een kwalitatief goed wijkplan gedragen door de scholen in de wijk per 1-8-2017.
- Een overzicht van alle scholen in de wijk door middel van een WOP om gericht te sturen op een dekkend ondersteuningsnetwerk.

Welke resultaten heeft de stuurgroep de afgelopen periode behaald?

De stuurgroep heeft in 2017 de volgende resultaten behaald:

- Inzichtelijk maken van de wachtlijstproblematiek door het tijdelijk openstellen van een intern meldpunt wachtlijsten.
- De afzonderlijke stuurgroepleden hebben een belangrijke rol vervuld bij de totstandkoming van de wijkplannen. Deze zijn voor de start van de zomervakantie 2017 ingediend bij PPO. Binnen de stuurgroepvergaderingen is veel tijd en aandacht geweest voor onderlinge kennisdeling en intervisie op dit onderdeel.
- De stuurgroep heeft actief meegedacht en geparticipeerd in het onderzoek 'Knelpunten in de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp in Rotterdam' en in het bijzonder de module rondom werkdruk.
- Kwaliteit van arrangementen en bewustwording basisondersteuning zijn minder aan bod gekomen in 2017. De focus heeft vooral gelegen op het realiseren van de wijkplannen.
- Ook heeft de stuurgroep in 2017 een huishoudelijk reglement vastgesteld waarin doelen en taken/verantwoordelijkheden van de stuurgroep zijn beschreven. Hierin is onder meer vastgelegd dat de stuurgroep een zwaarwegend advies kan uitbrengen aan de directeur-bestuurder. In 2017 heeft de stuurgroep advies uitgebracht op de volgende onderwerpen:
 - Bestuursformatieplan 2017/2018
 - Offerte en rapport onderzoek Oberon
 - Kindkans
 - SOP's

3.4 Juridische zaken

In 2017 is er geen juridische ondersteuning ingezet door PPO Rotterdam. Er is wel veelvuldig gebruik gemaakt van de ombudspersoon. Mede dankzij deze inzet zijn er geen officiële klachten aanhangig gemaakt bij de Geschillencommissie Passend Onderwijs.

3.5 Organisatie ontwikkelingen in 2017

De volgende uitgangspunten zijn leidend voor de inrichting van de organisatie:

- De vraag van de school staat centraal, PPO Rotterdam is dienstverlenend en flexibel en werkt met hoogwaardige en bevoegde professionals.
- Medewerkers van PPO Rotterdam werken vanuit overzichtelijke en herkenbare teams.
- Optimale focus op het primaire proces met een doelmatige overhead.
- Goede balans tussen centrale sturing en decentrale uitvoering.
- Verantwoordelijkheid voor de ondersteuningsvraag zo laag mogelijk in de organisatie beleggen.
- Zelfsturing in teams met zo min mogelijk management, vertrouwen op het professionele oordeel van de professional.
- Heldere verantwoordelijkheids- en taakverdeling. Taak, prestatie, verantwoordelijkheid en middelen horen bij elkaar. Verantwoording en transparantie gaan daarmee samen.
- Wederzijds vertrouwen, onafhankelijkheid en heldere afspraken.
- De ondersteunende organisatie ondersteunt het primaire proces en is voornamelijk beleidsvoorbereidend bezig.

3.6 Strategisch personeelsbeleid en organisatietransitie

Wat wilden we bereiken?

PPO Rotterdam wil een vraaggerichte en dienstverlenende expert organisatie zijn. De uitgangspunten bij de start van PPO, waren echter aanbod gericht; voor de omvang van de organisatie is men uitgegaan van de reeds aanwezige capaciteit. De uitdaging voor PPO is om vanuit dit startpunt tot een vraaggerichte organisatie te komen die zowel in omvang als in expertise is afgestemd op de behoefte van de scholen en de netwerken op wijkniveau.

In 2015 heeft PPO een strategisch personeelsplan 2015 – 2017 vastgesteld. Hierin zijn de volgende beleidsvoornemens vastgesteld:

- Het verbeteren van de organisatiestructuur ten behoeve van het behalen van de organisatiedoelstellingen door evaluatie van het functieboek.
- Het verhogen van de kwaliteit van en de binding met de “nieuwe” organisatie door verdere professionalisering van de medewerkers en verhogen van de arbeidstevredenheid.
- Het ontwikkelen van P&O-beleid en P&O-instrumentaria ten behoeve van het vergroten van de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers, de arbeidstevredenheid, standaardisatie van werkprocessen en arbeidsvoorwaardelijke gelijkheid door professionaliseren van HR.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Bovenstaande beleidsvoornemens zijn in belangrijke mate gerealiseerd. In 2017 is gestart met de herziening van het functiehuis. De implementatie van het herziene functiehuis zal waarschijnlijk het nieuwe schooljaar 2018 ingaan. De professionalisering is verder ter hand genomen en vindt zijn weerslag in paragraaf 1.3. P&O instrumentarium is ontwikkeld daar waar het nodig is. De integraliteit van de instrumenten alsmede de verbinding met het P&O beleid zal in 2018 plaatsvinden.

Eind 2018 is een plan van aanpak opgesteld om tot een hernieuwd strategisch personeelsplan 2018-2020 te komen. Invoering zal in het nieuwe schooljaar van 2018 plaatsvinden.

Organisatietransitie

De medewerkers van PPO die in het primaire proces werken inmiddels anderhalf jaar in teams die professioneel zelfsturend zijn. Met name het verder uitkristalliseren van de portefeuillehouders rol lag centraal en is versterkt naar voren gekomen in de herziening van het functiebouwwerk.

Om meer zicht te krijgen op de mate van zelfsturing van elk team is een teammonitor (volgens methodiek Kessels & Smit naar fasen model van Van Amelsfoort) ingezet en besproken. De uitkomsten zijn gebruikt om de teams in hun ontwikkeling naar meer zelfsturing te trainen. Ook zijn de uitkomsten mede gebruikt voor planvorming en prioriteiten op OAT niveau voor het schooljaar 2017-2018. Ook het regiomanagement heeft met de resultaten meer zicht op de ontwikkeling van de teams.

Vervolgens is ook meer aandacht besteed aan informatie-uitwisseling en communicatie. Hiervoor worden twee methoden gebruikt:

- Een PPO-brede aanpak van overlegstructurering waarbij het accent ligt op resultaatgericht werken. Via de methode Leerkracht worden -onder begeleiding van de Stichting Leerkracht en met ondersteuning van twee medewerkers van PPO- de werkwijze en overlegstructuur uitgevoerd door middel van een Lean-methodiek. Dat wil zeggen dat het overleg over de inhoud van het werk efficiënt wordt gestructureerd in relatie tot de uitkomsten. Deze werkwijze (en denkwijze) geeft meer inzicht in wat PPO kan betekenen in de begeleiding van het kind, de leerkracht en eventueel de schoolleiding. Zonder verspilling van tijd wordt er toegewerkt naar heldere resultaten. Uiteraard zonder de ontwikkeling van het kind en de beleving van de leerkracht uit het oog te verliezen.
- Daarnaast is de methode Dialoog in Beeld geïntroduceerd waarmee het geven van feedback op een zakelijke manier wordt gedaan.

Samen met de Leanmethode en Dialoog in Beeld wordt een efficiëntieslag gemaakt in de communicatie tussen PPO, de scholen, leerkrachten en ouders.

Personeelsbeleid

Het nieuwe organisatie model op basis van zelfsturing vraagt nog wel een ontwikkeling waarbij de regiomanager en de medewerkers een beter aansluiting kunnen vinden in de samenwerking en aansturing. Eén van de instrumenten waarmee deze samenwerking gestimuleerd kan worden, is de Gesprekkencyclus. Een groot gedeelte van de medewerkers van PPO hebben een plannings-, functionerings, en beoordelingsgesprek gehad en de evaluatie van de gesprekkencyclus zal begin 2018 plaatsvinden.

Capaciteitsplanning

In het najaar is aandacht geschonken aan een tool waarmee inzichtelijk is gemaakt wat de bruto-netto uren per medewerker is per schooljaar.

3.7 Communicatie

Leidend voor de communicatiestrategie zijn de drie primaire doelgroepen die PPO bedient:

- ouders en verzorgers
- leerkrachten en schoolbesturen
- zorgaanbieders en gemeente

Wat willen we bereiken?

Het doel van de communicatie strategie is:

- PPO positioneren als kennis en expertise organisatie
- PPO positioneren als onmisbare verbinding in het veranderende landschap van zorg en onderwijs
- De hiervoor benodigde arbeidsethos, vakkennis, zelfverantwoordelijkheid, enthousiasme en nieuwsgierigheid introduceren bij alle medewerkers van PPO
- Communicatiemiddelen gebruiken die zowel intern als extern gewaardeerd en daarmee gelezen worden
- Goede ontsluiting van informatie realiseren, gericht op het bedienen van onze primaire doelgroepen

Wat hebben we ervoor gedaan?

In 2017 zijn er weer diverse communicatiemiddelen ingezet om zowel intern als extern te informeren, enthousiasmeren en inspireren. Zo werd de interne nieuwsbrief iedere twee weken verzonden aan alle medewerkers van PPO Rotterdam en is er elke (school)maand een externe nieuwsbrief naar zo'n 1.000 externe abonnees uitgegaan. PPO Rotterdam heeft ook in 2017 menigmaal een bijdrage geleverd aan het maatschappelijk debat en/of opinievorming.

De website en de social media accounts op Twitter en LinkedIn zijn voorzien van actuele content en kennen een groeiend aantal volgers. Op YouTube verschenen filmpjes ter ondersteuning van het werk van PPO en de verdere professionalisering van leerkrachten. Er zijn diverse uitingen geproduceerd waaronder een breed verspreide themamiddagen-poster, een publieksversie van het Bestuursverslag 2016 en een Ouderfolder. Intern is het platform Sharepoint geoptimaliseerd. Daarnaast is een aanzet gedaan voor verschillende activiteiten in 2018 die in lijn liggen met het Strategisch Beleidsplan 2016-2020 zoals een nieuwe website, update van de nieuwsbrieven en een op te zetten communicatieplan- en strategie.

3.8 Huisvesting

Wat wilden we bereiken?

In het ondersteuningsplan 2014 – 2016 is besloten tot een huisvestingconcept met een centrale locatie en negen decentrale locaties voor de onderwijsarrangeerteams in de wijken. Ten behoeve van de realisatie van dit huisvestingsconcept zijn in 2015 afspraken gemaakt met het CJG voor de decentrale huisvesting en is voor de centrale huisvesting een samenwerking aangegaan met Koers VO.

Wat hebben we ervoor gedaan?

In 2017 is het huisvestingsconcept gecontinueerd. Eén centrale locatie en negen decentrale locaties voor de onderwijsarrangeerteams in de wijken. Voor twee OAT locaties, Delfshaven en Charlois, is door het CJG de huur opgezegd en moet er gezocht worden naar een nieuwe locatie. Voorbereidingen om in samenspraak een passende locatie te vinden zijn getroffen en worden komend jaar verder uitgewerkt. Vanuit de teams komen zowel positieve als negatieve verhalen ten aanzien van de huisvesting. Dit alles is aanleiding geweest om de huisvesting van de OAT's te inventariseren: 'Voldoet iedere OAT-locatie nog aan de eisen en wensen van het team?' Dit is de afgelopen periode gebeurd en wordt gebruikt om daar waar mogelijk e.e.a. te verbeteren en mee te nemen in een volgende evaluatie met het CJG.

3.9 Informatievoorziening en kwaliteitszorg

Wat wilden we bereiken?

In het ondersteuningsplan en het activiteitenplan van PPO is opgenomen dat PPO belang hecht aan een waarderingsonderzoek om de geleverde diensten en arrangementen in kaart te brengen.

PPO Rotterdam draait mee in Landelijke Onderzoeken (vooral vanuit de G4), om de effecten van Passend Onderwijs te meten.

3.9.1 Doorontwikkeling kwaliteit van diensten en arrangementen

Het schooljaar 2015/2016 is voor de eerste maal een evaluatie uitgezet onder de IB-ers van de Rotterdamse scholen (nulmeting). In deze evaluatie werd gevraagd naar de waardering van de schoolcontactpersonen (SCP) van PPO Rotterdam. Het betrof een papieren evaluatie die door de SCP samen met de IB-ers werd ingevuld.

Over het schooljaar 2016/2017 is deze evaluatie herhaald (éénmeting). Dit maal werd de vragenlijst digitaal uitgezet onder de IB-ers van de Rotterdamse scholen. Zo is ook over het afgelopen schooljaar een beeld verkregen van de waardering van de IB-ers ten aanzien van de SCP, het OAT en de organisatie PPO Rotterdam. In totaal hebben 185 IB-ers, werkzaam op 163 Rotterdamse scholen de vragenlijst ingevuld. Een responspercentage van 80%.

Op basis van de gegeven scores en cijfers in deze evaluatie kan gesteld worden dat de dienstverlening van PPO Rotterdam als totale organisatie en de SCP in het bijzonder door de IB-ers in het Rotterdamse scholenveld zeer positief gewaardeerd wordt. De rapportcijfers waren in de nulmeting (schooljaar 2015/2016) al zeer mooi, maar zijn dit jaar zelfs voor beide onderdelen gestegen (een 8,4 voor de SCP en een 7,3 voor de organisatie PPO). Uit de gegeven open antwoorden komt het beeld naar voren van een organisatie die meedenkt, oplossingsgericht te werk gaat, met expertise/kennis/deskundigheid in huis, die goed bereikbaar is en waar de lijnen kort zijn.

Uit de evaluatie kwamen ook twee belangrijke verbeterpunten naar voren:

- Een efficiëntere inzet van tijd (waaronder tijdsbewaking, overlegstructuur, vaste afspraken inplannen aan het begin van het schooljaar/structureel overleg, betere spreiding werkdagen, werktijden SCP-ers).
- Verbeteren van de communicatie (waaronder informatievoorziening, onbekendheid met medewerkers OAT/zichtbaarheid verbeteren, meer kennisdeling/kennisoverdracht).

Kwaliteitsmeting

Vanuit het plan doorontwikkelen naar een extern gerichte dienstverlenende organisatie is er in 2016 een start gemaakt met het ontwikkelen en inzetten van pilots van een nieuw kwaliteitsinstrument arrangementen mixed-mode, voor het verkrijgen van een integraal inzicht in de kwaliteit van de arrangementen en dienstverlening van PPO. De doelstelling van het onderzoek is: inzicht verkrijgen in de waardering van de afnemers van het door PPO geboden aanbod, teneinde het aanbod te optimaliseren.

In de periode februari t/m juni 2017 heeft PPO Rotterdam, m.b.v. CED-Groep, in het kader van dit onderzoek een pilot gedraaid in twee OAT's. Doel was om afnemers en uitvoerders van PPO arrangementen (dus van diverse kanten) op een snelle en gemakkelijke manier het arrangement te laten evalueren op 3 punten:

- Het contact met de uitvoerder/de afnemer
- De inhoud en de passendheid van het arrangement bij de vraag/problematiek
- De snelheid en efficiëntie van het aanbod/beschikbare hulp
- Open veld voor aanvullingen/opmerkingen/tips

Tijdens de pilot is 41% van de 102 afgesloten arrangementen geëvalueerd. In de zomer van 2017 zijn er negen telefonische interviews gedaan met vijf afnemers en vier uitvoerders. Doel was om inzicht te krijgen in de ervaring, het gebruiksgemak en de inhoud van het instrument. Het onderzoek is afgesloten met een rapport van de CED-groep waarin zij hun bevindingen en advies presenteren. Conclusie is dat de app positief wordt gewaardeerd en met een aantal aanpassingen rondom informatievoorziening en inhoud kan worden doorontwikkeld. Voor deze doorontwikkeling zijn drie scenario's opgesteld en wordt gekeken in hoeverre het mogelijk is de app te integreren met het nieuwe systeem Kindkans.

3.9.2 Privacy

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Per 25 mei 2018 treedt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking, ook wel bekend als de General Data Protection Regulation (GDPR). Dit betekent concreet dat ook PPO vanaf die datum duidelijk moet kunnen maken hoe persoonsgegevens verwerkt worden en waarom ze verwerkt worden. De AVG vraagt om veilige, goed met elkaar communicerende IT-systemen en om duidelijke procedures.

PPO is al langere tijd bezig om zich voor te bereiden op de nieuwe wetgeving. In september 2016 is het privacyreglement vastgesteld. Daarna is intern een expertisecring privacy ingericht die zich richt op de praktische uitwerking van dit reglement binnen de organisatie. De expertisecring focust zich op:

1. Toestemming en gezag
2. Dossiervorming
3. Uitwisselen van informatie (in- en extern)

Gezien de naderende inwerktreding van de AVG en de stappen die PPO nog moet zetten om aan alle vereisten te voldoen is in 2017 een aantal offertes opgevraagd van externe partijen die kunnen ondersteunen bij dit proces. Uiteindelijk is gekozen voor de tijdelijke inzet van BMC op een tweetal onderdelen:

- Privacy Impact Assessment (PIA) KindKans (dit is een wettelijke verplichting)
- ondersteuning door een externe projectleider t.a.v. de implementatie van de AVG.

Kindkans

In 2017 heeft de AV akkoord gegeven op de contractbevestiging van Kindkans en voortgang richting de specificatiefase. De applicatie is zo gebouwd dat de arrangementen en toelaatbaarheidsverklaringen op de door PPO Rotterdam gewenste manier toegewezen kunnen worden. Kindkans is een webapplicatie die probleemloos naast andere leerlingadministratiesystemen gebruikt kan worden waardoor samenwerking en afstemming met ketenpartners beter wordt ondersteund. Rondom de verdere implementatie van Kindkans is een regiegroep Kindkans samengesteld met daarin een vertegenwoordiging vanuit OAT's, administratie, informatievoorziening, communicatie en management. In de toekomst verwachten we meer zicht op de effecten van de inzet van arrangementen met behulp van Kindkans en met daaraan gekoppeld mogelijk een kwaliteitsmeting via een app.

In 2018 zal een dag beleidsbepaling plaatsvinden rondom Kindkans en zal ook de PIA (Privacy Impact Assessment) worden afgerond en opgeleverd.

3.10 Wat heeft het gekost?

	Begrotingspost	Jaar begroting	Periode realisatie	Periode realisatie %	Begroting - Realisatie
Ondersteuningsplan deel 2 - Organisatie SWV PPO Rotterdam					
Organisatie PPO Rotterdam					
Stafondersteuning	Personele lasten	€ 1.316.677	€ 1.338.675	102%	€ -21.998
Werkplekken, decentraal, dichtbij scholen	Afschrijvingen	€ 82.759	€ 78.805	95%	€ 3.954
	Huisvestingslasten	€ 293.000	€ 279.111	95%	€ 13.889
(Telefonische)bereikbaarheid, veiligheid en kantoorbenodigdheden	Ov. materiele lasten	€ 291.706	€ 268.739	92%	€ 22.967
App klanttevredenheid	Kstn. bijzondere act.	pm	€ 25.114		€ -25.114
ICT	ICT	€ 30.000	€ 59.328	198%	€ -29.328
Totaal ondersteuningsplan deel 2		€ 2.014.142	€ 2.049.772	102%	€ -35.630

Tabel 3.1 - Begroting en realisatie (in €)

4 Sociaal Jaarverslag

4.1 Personeelsontwikkeling

Zie hoofdstuk 3.

4.2 Personeelsbezetting

Op 31 december 2017 zijn 131 medewerkers werkzaam bij PPO Rotterdam (97,7 FTE). Vergeleken met 2016 is de formatie met 5,8 FTE gestegen als gevolg van de vervangingspool en in eigen dienst nemen van enkele medewerkers die al jaren door PPO bij de besturen werden ingeleend.

Van de 131 medewerkers bestaat 80% uit parttimers en 83% van de 131 medewerkers is in vaste dienst bij PPO. De verhouding man – vrouw bestaat uit 8% man en 92% vrouw. Drie mannen werken parttime en acht fulltime. Bij de vrouwen is de verdeling 102 parttime en 18 fulltime.

Leeftijdsverdeling vaste bezetting

Van het personeel is 47,3% jonger dan 45 jaar en 50,4% is 45 jaar of ouder. Hiervan is 2,3% ouder dan 65 jaar. Het afgelopen jaar hebben acht personen de dienst verlaten. Hiervan is één medewerker met pensioen gegaan, zes personen hebben de organisatie op eigen verzoek verlaten en één medewerker met wederzijds goedvinden.

Naast de medewerkers met een onbepaald en bepaald contract, is er ook sprake van een flexibele schil waarbij medewerkers voor een tijdelijke periode via een bestuur of andere organisatie zijn ingeleend. Zo zijn een aantal leesbehandelaars ingeleend en ambulante begeleiders. Maar ook zijn er medewerkers via een project tijdelijk aangesteld voor bijvoorbeeld het project Hoogbegaafdheid en KID (Kinderen in Delfshaven).

4.3 Professionalisering

In februari 2016 heeft PPO Rotterdam een meerjarenbeleidsplan Professionalisering 2016-2020 vastgesteld. Dit professionaliseringsplan is een vertaling van:

- Het ondersteuningsplan PPO Rotterdam 2014-2016 en het conceptplan 2016-2020;
- Het strategisch personeelsbeleidsplan 2015-2017;
- De manier waarop PPO Rotterdam met behulp van opleiden en ontwikkelen de komende jaren gaat werken aan de professionele cultuur en vergroten van de employability van medewerkers;
- De notitie “waardevol veranderen met zelfsturing” over de doorontwikkeling van de organisatie.

Het uitgangspunt van het professionaliseringsplan is dat de professionalisering van alle medewerkers een onlosmakelijke verbinding heeft met het ondersteuningsplan en de resultaatafspraken. Uit het ondersteuningsplan komt voor de beschreven planperiode een drietal thema's sterk naar voren:

- Educatief partnerschap met ouder(s)/verzorgers
- Vroeg signalering
- Handelingsgericht werken

Activiteit	Doel	Doelgroep
Dialogogerichte consultvoering	Professionalisering gespreksvoering	Alle medewerkers uit primair proces (ieder team drie sessies)
Handelingsgericht diagnostiek	Leren uitvoering geven aan handelingsgericht werken	Alle geaccrediteerde medewerkers
Poortwachterschap leesbehandelaren	Optimaliseren en specialiseren leesbehandeling	Leesbehandelaren

Tabel 4.1 - Activiteiten in het kader van inhoudelijke professionalisering 2016

Activiteit	Doel	Doelgroep
Personeelsbijeenkomsten	Informatie en expertise uitwisselen	PPO medewerkers
Methode leerkracht	Verdere ondersteuning doorontwikkeling, resultaat gericht werken en efficiency	PPO medewerkers
Meldcode huiselijk geweld en SISA	Kennis van meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en het programma SISA	Aandacht functionarissen
Individuele scholing	Gericht op persoonlijke ontwikkeling	PPO medewerkers op basis van POP afspraken

Tabel 4.2 - Andere vormen van professionalisering/overige scholing

4.4 Ziekteverzuim

In het jaar 2017 was het ziekteverzuimpercentage 4,94% tegenover 3,83% in 2016. Het is met 1% gestegen omdat wij te maken hebben met lang lopend wit ziekteverzuim; denk aan operaties met een herstel van ruim zes maanden. Dit betreft ongeveer 7 medewerkers. Op verzoek van de portefeuillehouders P&O is een formulier opgesteld dat als een richtlijn kan worden gebruikt bij het voeren van de eerste gesprekken over arbeidsongeschiktheid van de medewerker. In het formulier is aangegeven dat de oorzaak van het ziekteverzuim niet gevraagd mag worden door de werkgever (privacywetgeving) tenzij de medewerker dat zelf wil meedelen.

Verzuimpercentages

Kwartaal-jaar	Q1-2017	Q2-2017	Q3-2017	Q4-2017	Totaal 2017
Ziekteverzuim%	5,25%	4,4 %	3,05%	7,06%	4,94%

Tabel 4.3 - Verzuimpercentages (Bron: YouForce)

Sociaal Medisch Team (SMT)

In het SMT-overleg worden de belasting en belastbaarheid van de medewerker aan de orde gesteld. De bedrijfsarts, P&O en de regiomanagers (alleen bij hun case) nemen deel aan het overleg. Het is aan de regiomanager of zij ook een portefeuillehouder P&O laten deelnemen aan dit overleg. Uiteindelijk gaat het om de inzetbaarheid van de zieke medewerker. Gezien het feit dat de regiomanagers geen dagelijkse leiding geven aan de OAT's zijn informatie en betrokkenheid van de portefeuillehouder P&O relevant. Aan het eind van het SMT-overleg schuift de directeur-bestuurder aan om de overall visie op verzuimbegeleiding te bespreken.

4.5 Risico- Inventarisatie en Evaluatie (RIE)

In het najaar is een RIE verricht door de arbodienst om een scherp beeld te verkrijgen van de arbeidsomstandigheden en werkdruk waaronder medewerkers van PPO werkzaam zijn.. De punten uit de Plan van Aanpak zijn in 2017 nageleefd te weten klimaat meting en vervanging meubilair op verschillende OAT's. Zowel het MT als de MR hebben hierbij een belangrijke rol.

4.6 Beheersing uitkeringen na ontslag

In 2017 was er sprake van een ontslagzaak. Hierbij is men met wederzijds goedvinden gekomen tot een vaststellingsovereenkomst.

5 Financiën

Met de komst van passend onderwijs hebben de scholen meer dan voorheen beleidsvrijheid gekregen om passend onderwijs handen en voeten te geven. De inkomsten van het samenwerkingsverband bestaan uit rijksbijdragen. De rijksbijdragen zijn gebaseerd op een bedrag per leerling. De regio Rotterdam zal de komende jaren te maken krijgen met een groeiend aantal leerlingen. En navenant toenemende inkomsten. Ook heeft het samenwerkingsverband te maken met een positieve verevening, waardoor de inkomsten tot en met schooljaar 2019-2020 nog zullen groeien.

Het geld dat het samenwerkingsverband ontvangt wordt ingezet voor de uitvoering van wettelijk vastgesteld beleid en het beleid van het samenwerkingsverband zelf. Het Rotterdamse model bestaat uit de inzet van financiële middelen in combinatie met professionele expertise op het niveau van de leerling, het wijknetwerk of schoolbestuur. In 2017 is de financiering op wijkniveau op gang gekomen met de regeling voor het basisbudgetwijken en het SBO-wijk arrangement.

Het nettoresultaat over 2017 is € -442.337. Dat is voor het eerst sinds de oprichting een negatief resultaat. Een negatief resultaat is de gewenste situatie omdat het eigenvermogen hoger is dan noodzakelijk. Het resultaat is € 184.159 meer dan begroot. Als er gekeken wordt op de onderliggende begrotingsposten dan zijn de belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting:

- hogere rijksbijdragen;
- hogere uitgaven voor het SO-profiel door een lichte stijging in het deelname percentage en een grote groei van het aantal maatwerkbudgetten;
- hogere uitgaven aan het basisbudget door de toevoeging van het positieve resultaat van 2016;
- lagere uitgaven voor het SBO-profiel doordat de SBO-(wijk)arrangementen nog niet door alle wijken wordt ingezet;
- lagere uitgaven voor de onderwijszorgarrangementen, veel kinderen die een onderwijszorgarrangement nodig hebben krijgen een maatwerkbudget, toelaatbaarheidsverklaring of ophoging van een toelaatbaarheidsverklaring. Verder namen er in 2017 minder kinderen deel aan de pilot leerrecht dan begroot.

De uitgaven voor het maatwerkarrangement zijn vanuit financieel oogpunt zorgelijk, in combinatie met een licht stijgend deelname percentage SO. De intentie was immers dat door de inzet van het maatwerkarrangement het deelname percentage aan het SO zou dalen.

Van het nettoresultaat wordt € 127.014 ten laste gebracht van de bestemmingsreserve 'transitie WSNS naar PPO' en € 315.324 ten laste van de bestemmingsreserve 'basisbudget passend onderwijs'.

Resultaten 2017 volgens programmabegroting

	Begrotingspost	Jaar begroting	Periode realisatie	Periode realisatie %	Begroting - Realisatie
3.1 Rijksbijdrage OC&W					
8000 Vergoeding salariskosten	Baten	€ 23.633.022	€ 24.588.200	104%	€ -955.178
3902 Lichte Ondersteuning	Baten	€ 7.745.096	€ 8.090.946	104%	€ -345.850
3903 Zware Ondersteuning	Baten	€ 15.887.926	€ 16.497.255	104%	€ -609.329
8022 Subsidie OCW niet-geoormerkt	Baten	€ 726.054	€ 746.457	103%	€ -20.403
3033 (School)Maatschappelijkwerk	Baten	€ 726.054	€ 746.457	103%	€ -20.403
8200 Rijksbijdrage OCW Materieel	Baten	€ 1.752.305	€ 1.772.252	101%	€ -19.947
3902 Lichte Ondersteuning	Baten	€ 367.372	€ 371.137	101%	€ -3.765
3903 Zware Ondersteuning	Baten	€ 1.384.933	€ 1.401.115	101%	€ -16.182
3.5 Overige Baten					
8095 Overige personeelgebondenopbr.	Baten	€ -	€ 36.946		€ -36.946
8595 Overige vergoedingen	Baten	€ -	€ 500		€ -500
Totaal baten		€ 26.111.381	€ 27.144.356	104%	€ -1.032.975

	Begrotingspost	Jaar begroting	Periode realisatie	Periode realisatie %	Begroting - Realisatie
Actielijn 1: Rotterdamse kinderen volgen thuisnabij, passend onderwijs					
Leerlingen met SO-profiel	Doorbetalen	€ 13.900.003	€ 14.889.374	107%	€ -989.371
(School)maatwerkbudget		€ 979.590	€ 1.728.229	176%	€ -748.639
GroeiSO		€ 577.201	€ 673.615	117%	€ -96.414
Ondersteuningsbek. SO via DUO		€ 11.980.901	€ 12.335.689	103%	€ -354.788
Arrangementen SO-Profiel		€ 362.313	€ 151.841	42%	€ 210.472
Leerlingen met SBO-profiel	Doorbetalen	€ 1.140.562	€ 548.664	48%	€ 591.898
SBO >2%		€ 246.878	€ 283.160	115%	€ -36.282
Grensverkeer		€ 5.224	€ 74.152	1419%	€ -68.928
Arrangementen SBO-profiel		€ 888.462	€ 191.352	22%	€ 697.110
Onderwijsarrangeerteam - preventie	Personele lasten	€ 3.329.455	€ 3.395.022	102%	€ -65.567
Onderwijsarrangeerteam - arrangementen	Personele lasten	€ 3.449.457	€ 3.445.991	100%	€ 3.467
Basisbudget passend onderwijs - besturen	Doorbetalen	€ 720.000	€ 1.506.053	209%	€ -786.053
Basisbudget passend onderwijs - wijken	Doorbetalen	€ 480.000	€ 558.145	116%	€ -78.145
Opvangplaatsen	Personele lasten	€ 40.000	€ 45.408	114%	€ -5.408
Themamiddagen	Kstn. bijzondere act.	€ 15.000	€ 1.686	11%	€ 13.314
Projecten hoogbegaafdheid, kleuters e.a.	Kstn. bijzondere act.	€ 500.000	€ 276.436	55%	€ 223.564
Actielijn 2: Ouders worden als samenwerkingspartner optimaal betrokken					
Ouderfunctionaris	Personele lasten	€ 403.058	€ 403.058	100%	€ -
Ombudsman	Personele lasten				
Ouders in de OPR	Ov. materiele lasten				
Actielijn 3: Samenwerken op het snijvlak van onderwijs en zorg					
Onderwijszorgarrangementen	Kstn. bijzondere act.	€ 298.000	€ 149.902	50%	€ 148.098

Thuiszitters	Personele lasten				
VSMW	Personele lasten	€ 448.200	€ 368.265	82%	€ 79.935
Ondersteuningsplan deel 2 - Organisatie SWV PPO Rotterdam					
Organisatie PPO Rotterdam					
Stafondersteuning	Personele lasten	€ 1.316.677	€ 1.338.675	102%	€ -21.998
Werkplekken, decentraal, dichtbij scholen	Afschrijvingen	€ 82.759	€ 78.805	95%	€ 3.954
	Huisvestingslasten	€ 293.000	€ 279.111	95%	€ 13.889
(Telefonische)bereikbaarheid, veiligheid en kantoorbenodigdheden	Ov. materiele lasten	€ 291.706	€ 268.739	92%	€ 22.967
App klanttevredenheid	Kstn. bijzondere act.	pm	€ 25.114		€ -25.114
ICT	ICT	€ 30.000	€ 59.328	198%	€ -29.328
Totaal lasten		€ 26.737.877	€ 27.637.775	103%	€ -899.898

Saldo baten en lasten	€ -626.496	€ -493.419	79%	€ -133.077
------------------------------	-------------------	-------------------	------------	-------------------

5.1 Financiële baten					
8605 Rente-opbrengst spaarrekening		€ 500	€ 51.082	10216 %	€ -50.582
5.2 Financiële lasten					
4600 Rente- en bankkosten		€ 500	€ -	0%	€ 500
Saldo Financiële baten en lasten		€ -	€ 51.082		

Nettoresultaat	€ -626.496	€ -442.337	71%	€ -184.159
-----------------------	-------------------	-------------------	------------	-------------------

5.1 Balans

	31-12-2017		31-12-2016	
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	379.501		328.915	
<i>Totaal vaste activa</i>		<i>379.501</i>		<i>328.915</i>
Vlottende activa				
Vorderingen	164.415		563.607	
Liquide middelen	9.225.000		8.343.164	
<i>Totaal vlottende activa</i>		<i>9.389.415</i>		<i>8.906.771</i>
TOTAAL ACTIVA		9.768.916		9.235.686
PASSIVA				
Eigen vermogen	7.174.969		7.617.306	
Voorzieningen	123.925		112.254	
Kortlopende schulden	2.470.022		1.506.126	
TOTAAL PASSIVA		9.768.916		9.235.686

Tabel 5.1 - Balans per 31 december 2017, vergelijkende cijfers per 31 december 2016 (na verwerking resultaatbestemming)

5.2 Toelichting op de balans

5.2.1 Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit Verbouwingen (hoofdlocatie Schiekade), Kantoormeubilair en inventaris, Huishoudelijke apparatuur en inventaris, ICT en Vervoermiddelen.

In 2017 is er € 129.392 geïnvesteerd in kantoormeubilair (vervanging bureaus en bureaustoelen) en ICT (vervanging laptops). Er is € 78.805 afgeschreven.

De waarde van de materiële vaste activa per 31 december 2017 is € 379.501 (31 december 2016 € 328.915).

Vorderingen

De vorderingen bedragen per 31 december 2017 € 164.415 (31 december 2016 € 563.607).

Het gaat hierbij om vooruitbetaalde kosten (zoals VSMW), overige vorderingen (zoals inkomend grensverkeer) en te ontvangen interest. In 2016 was het hele basisbudget voor de besturen vooruit betaald, dit verklaart het verschil tussen 2016 en 2017.

Liquide middelen

PPO Rotterdam heeft twee betaalrekeningen en twee spaarrekeningen bij de ABN Amro bank en daarnaast een kas. Het totaal saldo aan liquide middelen per 31 december 2017 is € 9.225.000 (31 december 2016 € 8.343.164). De mutatie in liquide middelen van € 881.836 is te verklaren door een kasstroom uit operationele activiteiten van € 1.011.228 en een kasstroom uit investeringsactiviteiten van € -129.392.

5.2.2 Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van PPO Rotterdam bedraagt per 31 december 2017 € 7.174.968 (31 december 2016 € 7.617.306). Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.

De algemene reserve bedraagt op 31 december 2017 € 4.321.685 (31 december 2016 ook € 4.321.685).

In onderstaande tabel zijn de bestemmingsreserves van PPO Rotterdam weergegeven.

De bestemmingsreserve personeel bedraagt op 31 december 2017 € 143.540 (31 december 2016 ook € 143.540). Deze is bedoeld om het risico van vervangingskosten op te vangen. In 2017 zijn geen kosten ten laste van deze reserve gebracht.

De bestemmingsreserve voor transitie van WSNS naar PPO bedraagt op 31 december 2017 € 150.596 (31 december 2016 € 277.610). Er is in 2017 € 127.014 ten laste van deze reserve gebracht. Dit betreft kosten inhuur t.b.v. kwaliteitsontwikkeling, klanttevredenheidsapp en website. De bestemmingsreserve basisbudget passend onderwijs bedraagt op 31 december 2017 € 2.559.148 (31 december 2016 € 2.874.471). Er is in 2017 € 315.324 ten laste van deze reserve gebracht. Dit betreft het resterende deel van het resultaat.

Het aanvullend deel basisbudget wijken (uit het positieve resultaat over 2016) is maar voor een beperkt deel in 2017 uitgekeerd, terwijl het uitgangspunt bij de jaarrekening 2016 nog was dat dit in 2017 geheel ingezet zou worden. In totaal gaat het om een bedrag van € 527.964,-

Het resterende SBO (wijk)maatwerkbudget wordt toegevoegd aan het basisbudget voor de wijken € 697.110,-.

Als dit geld in 2017 wel ingezet was zou het resultaat veel negatiever zijn geweest.

Dit alles maakt dat het beroep dat in 2017 op de bestemmingsreserve basisbudget gedaan wordt aanzienlijk minder is dan waar bij de jaarrekening 2016 en de begroting 2018 nog vanuit werd gegaan.

	Stand per 01-01-2017	Resultaat 2017	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
Reserve personeel	143.540	-	-	143.540
Reserve basisbudget passend onderwijs	2.874.471	-315.324		2.559.148
Reserve transitie WSNS naar PPO	277.610	-127.014	-	150.596

Totaal bestemmingsreserves publiek	3.295.621	-442.338	-	2.853.284
---	------------------	-----------------	----------	------------------

Tabel 5.2 - Bestemmingsreserves

Vorzieningen

PPO Rotterdam heeft een jubileum-voorziening. In 2017 is er € 15.844 gedoteerd en € 4.173 besteed. Daarmee komt de voorziening per 31 december 2017 op € 123.925 (31 december 2016 € 112.254).

Kortlopende schulden

PPO Rotterdam is per 31 december 2017 nog € 2.470.023 schuldig aan andere partijen (31 december 2016 € 1.506.126).

Het gaat hierbij om crediteuren, belastingen en premies sociale verzekeringen, schulden terzake van pensioenen, overige kortlopende schulden (met name het basisbudget passend onderwijs wijken), vakantiegeld en overige overlopende passiva (zoals ingeleend personeel waarvoor nog geen factuur is ontvangen).

5.3 Staat van baten en lasten

	2017	Begroot 2017	2016
Baten			
Rijksbijdragen OCW	27.106.909	26.111.381	26.085.995
Overige baten	122.566	-	132.677
Totaal baten	27.229.475	26.111.381	26.218.672
Lasten			
Personeelslasten	9.155.690	8.992.169	8.615.687
Afschrijvingen	78.805	82.759	72.948
Huisvestingslasten	279.111	293.000	288.004
Overige lasten	781.204	1.134.607	731.941
Doorbetalingen aan schoolbesturen	17.428.084	16.235.342	15.387.179
Totaal lasten	27.722.894	26.737.877	25.095.759
Saldo baten en lasten	-493.419	-626.496	1.122.913
Financiële baten	51.082	500	52.909
Financiële lasten	-	500	203
Saldo financiële baten en lasten	51.082	-	52.706
Nettoresultaat	-442.337	-626.496	1.175.619

Tabel 5.3 - Staat van baten en lasten 2017, vergelijkende cijfers 2016

5.3.1 Toelichting op de staat van baten en lasten

Zie onderstaande tabel voor de leerlingaantallen en de bedragen die gebruikt zijn bij de begroting en de jaarrekening.

	Uitgangspunten begroting 2017			Uitgangspunten jaarrekening 2017		
	2016-2017	2017-2018	2017	2016-2017	2017-2018	2017
Datum	01-10-2015	01-10-2016	01-10-2016	01-10-2015	01-10-2016	01-10-2016
Leerlingaantallen						
BaO	49.315	49.378	49.378	49.313	49.818	49.817
BaO+SBO	50.385	50.331	50.331	50.383	50.771	50.770

SO	1.064	1.092	1.092	1.064	1.095	1.095
Leerlinggewicht	6.687	6.166		6.681	5.984	
Bedragen P						
Lichte onderst	156,97	156,97		157,73	161,68	
Zware onderst	322,75	322,75		324,32	332,77	
Subsidie SMW	112,22	112,22		112,47	115,29	
Ond. SO	9.076,50	9.076,50		9.113,73	9.332,84	
	13.304,46	13.304,46		13.355,81	13.672,55	
	20.265,32	20.265,32		20.346,95	20.834,10	
	8.237,41	8.237,41		8.273,42	8.475,36	
	14.406,75	14.406,75		14.463,46	14.807,95	
	21.367,62	21.367,62		21.454,60	21.969,51	
Bedragen MI						
Lichte onderst			7,44			7,45
Zware onderst			30,64			30,70
Ond. SO			737,71			739,19
			1.208,11			1.210,53
			1.582,58			1.585,75
			820,02			821,66
			1.288,99			1.291,57
			1.576,21			1.579,36

Tabel 5.4 - Leerlingaantallen en bedragen (Bron: DUO/OCW)

Beschikkingen gebruikt bij jaarrekening:

Bekostiging lichte ondersteuning PO personeel 2016-2017: besch. nr. 769648-2 20-12-2016

Zware ondersteuning personeel samenwerkingsverband PO 2016-2017: besch. nr. 745159-3 20-12-2016

Bijzondere bekostiging schoolmaatschappelijk werk risicoleerlingen 2016-2017: besch. nr. 76976-2 20-12-2016

Bekostiging lichte ondersteuning PO personeel 2017-2018: besch. nr. 839099-1 14-04-2017

Zware ondersteuning personeel samenwerkingsverband PO 2017-2018: besch. nr. 834822-2 14-04-2017

Bijzondere bekostiging schoolmaatschappelijk werk risicoleerlingen 2017-2018: besch. nr. 839189-1 14-04-2017

Bekostiging lichte ondersteuning materiele instandhouding 2017: besch. nr. 807249-1 20-01-2017

Zware ondersteuning materiele instandhouding samenwerkingsverband PO 2017: besch. nr. 807711-1 20-01-2017

Baten

Rijksbijdrage OCW

Hierbij gaat het om de vergoeding van salariskosten (2016-2017 deel 2017 en 2017-2018 deel 2017) en de rijksbijdrage OCW materieel.

De rijksbijdrage OCW per 31 december 2017 is € 26.360.452 (31 december 2016 € 25.274.856) en dat is € 975.125 meer dan begroot. Dat komt doordat er op 1 oktober 2016 440 (0,89%) basisschoolleerlingen meer waren dan begroot en doordat de bedragen per leerling zijn gestegen, voor de zware ondersteuning (personeel) zelfs met € 10,-.

De Rijksbijdrage OCW is € 1.085.596 hoger dan in 2016 door een toename van het aantal leerlingen, een toename van de bedragen per leerling en de verevening.

Overige subsidies OCW

Hier gaat het om de subsidie school maatschappelijk werk. Deze is per 31 december 2017 € 746.457 (31 december 2016 € 811.140) en dat is € 20.403 meer dan begroot. Dat komt doordat het bedrag per leerlinggewicht is gestegen. De subsidie is € 64.683 lager dan in 2016 door een afname van de leerlinggewichten.

De subsidie is besteed aan doorbetalingen aan VSMW-organisaties en de inhuur van ouderfunctionarissen.

Overige baten

Hier gaat het bijvoorbeeld om uitkeringen van het UWV en inkomend grensverkeer. De overige baten bedragen per 31-12-2017 € 122.566 (31 december 2016 € 132.677) en zijn niet begroot. De overige baten zijn € 10.111 lager dan in 2016, onder meer doordat het inkomend grensverkeer toen elders begroot was.

Lasten

Personeelslasten

De personeelslasten zijn per 31 december 2017 € 9.155.690 (31 december 2016 € 8.615.687) en dat is € 163.521 meer dan begroot. 2017 was een uitzonderlijk jaar, in die zin:

- Veel personele wisselingen in de staf en het management
- Langdurige vervanging van een manager
- Nieuwe ontwikkelingen waar extra personele inzet voor nodig was
- Verschuivingen van ingeleend personeel bij de besturen naar personeel in eigen dienst van PPO Rotterdam volgens bestuursformatieplan
- Inrichting van een vervangingspool met personeel in eigen dienst

Ook was het uitgaande grensverkeer elders begroot.

De personeelslasten zijn € 540.003 hoger dan in 2016. Dat is dus naast bovenstaande oorzaken te verklaren doordat in augustus 2016 de formatie is uitgebreid met een aantal ambulante begeleiders (SCOOR) in het kader van het tripartiete akkoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn per 31 december 2017 € 78.805 (31 december 2016 € 72.948) en dat is € 3.954 minder dan begroot. Het gaat om € 7.256 voor gebouwen, € 70.079 voor inventaris en apparatuur en € 1.470 voor overige materiële vaste activa (10 dienstfietsen).

De afschrijvingen zijn € 5.857 hoger dan in 2016 door de investeringen in kantoormeubilair en ICT.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn per 31 december 2017 € 279.111 (31 december 2016 € 299.004) en dat is € 13.889 minder dan begroot. Dat komt vooral doordat de huur wat te hoog is begroot en er minder parkeerplaatsen worden gehuurd.

De huisvestingslasten zijn € 8.893 lager dan in 2016 door lagere onderhouds- en overige huisvestingslasten.

Overige lasten

De overige lasten zijn per 31 december 2017 € 781.204 (31 december 2016 € 731.941) en dat is € 353.403 minder dan begroot. Dit verschil zit vooral in de Kosten bijzondere activiteiten (Nieuw beleid) en dan met name de onderwijzorgarrangementen. Veel kinderen die een onderwijzorgarrangement nodig hebben krijgen een maatwerkbudget, toelaatbaarheidsverklaring of ophoging van een toelaatbaarheidsverklaring. Verder nemen er minder kinderen deel aan de pilot leerrecht dan begroot. Tenslotte zijn er nog geen OZA-arrangementen ontwikkeld.

Er is meer besteed aan ICT (door de ontwikkeling van de nieuwe website, dit komt ten laste van de transitiereserve), drukwerk en overige algemene kosten (Playing for Success).

In 2017 is € 21.873 aan accountantsshonoraria ten laste van het resultaat gebracht, voor controle van de jaarrekening. Er was € 10.000 begroot. Dit heeft vooral te maken met aanvullende kosten voor de controle van 2016.

De overige lasten zijn € 54.773 hoger dan in 2016 door de ontwikkeling van nieuw beleid (Kosten bijzondere activiteiten).

Doorbetalingen aan schoolbesturen

Hierbij gaat het om rijksbijdragen die op grond van wettelijke regelingen of eigen beleid van PPO Rotterdam naar de schoolbesturen worden overgeheveld. Per 31 december 2017 is er € 17.428.084 doorbetaald aan de schoolbesturen (31 december 2016 € 15.387.178) en dat is € 1.192.742 meer dan begroot. Dat komt vooral door de toevoeging vanuit het positieve resultaat van 2016 aan het basisbudget passend onderwijs en de toename van het (school)maatwerkbudget.

De doorbetalingen zijn € 2.040.906 hoger dan in 2016. Dat komt vooral door de toename van het (school)maatwerkbudget en door de komst van het basisbudget passend onderwijs met ingang van schooljaar 2016-2017.

	2017	Begroot 2017	2016
Verplichte afdrachten			
Verplichte afdrachten voor (v)so	12.335.689	11.980.901	11.543.353
Totaal Verplichte afdrachten	12.335.689	11.980.901	11.543.353
Doorbetaling op basis van 1 februari			
Doorbetaling op basis van 1 feb (v)so	673.615	577.201	774.254
Doorbetaling op basis van 1 feb sbo	283.160	246.878	735.003
Totaal Doorbetaling op basis van 1 februari	956.775	824.079	1.509.257
Overige doorbetalingen			
(School)maatwerk budget	1.728.229	979.590	1.288.063
Schooldeel rugzak	-	-	260.568
Arr. SO-profiel	151.841	362.313	-
Arr. SBO-profiel	191.352	888.462	-
Basisbudget besturen	1.506.053	720.000	299.886
Basisbudget wijken	553.328	480.000	199.999
Professionalisering	4.817	-	286.053
Totaal Overige doorbetalingen	4.135.620	3.430.362	2.334.568
Totaal Doorbetalingen aan schoolbesturen	17.428.084	16.235.342	15.387.179

Tabel 5.5 - Doorbetalingen aan schoolbesturen 2017, vergelijkende cijfers 2016

Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW

- De verplichte afdrachten aan het SO op grond van de toelaatbaarheidsverklaringen SO op 1 oktober zijn hoger dan begroot door toename van het aantal leerlingen in het SO en stijging van de bedragen.

Doorbetaling op basis van 1 februari

- De kosten van de groeiregeling SO zijn hoger dan begroot. Dat komt doordat de tussentijdse groei tussen 1 oktober 2016 en 1 februari 2017 19 leerlingen (48,72%) meer bedroeg dan begroot en de bedragen per leerling zijn gestegen.
- De kosten van de regeling SBO > 2% zijn hoger dan begroot. Dat komt doordat de tussentijdse groei tussen 1 oktober 2016 en 1 februari 2017 9 leerlingen (39,13%) meer bedroeg dan begroot en de bedragen per leerling zijn gestegen.

Overige doorbetalingen van rijksbijdragen aan schoolbesturen

- De kosten van het (school)maatwerkbudget zijn veel hoger dan begroot. Enerzijds was de begroting te krap. Anderzijds wordt het maatwerkbudget voor meer leerlingen ingezet dan aanvankelijk gedacht, bijvoorbeeld ter voorkoming van thuiszitten en in plaats van een onderwijszorgarrangement. Er loopt een onderzoek naar de inzet van de maatwerkbudgetten.

- De kosten van de arrangementen SO-profiel zijn lager dan begroot. De volgende projecten zijn gerealiseerd: ZML-leerlijn Recon 2016-2017 en 2017-2018, extra groei Piloot, extra groei Mattheus, GO 2016-2017 en 2017-2018 en de opstart van een BEO-groep bij Horizon.
- De kosten van de arrangementen SBO-profiel zijn veel lager dan begroot. In 2016-2017 is alleen het project SBO in de wijk gerealiseerd. In 2017-2018 is het SBO-(wijk)maatwerkbudget geïntroduceerd, maar lang niet alle wijken hebben een aanvraag gedaan. Het restant van 2017 wordt na afsluiting van het jaar toegevoegd aan het basisbudget passend onderwijs voor de wijken.
- Het basisbudget passend onderwijs voor de besturen komt veel hoger uit dan begroot. Dat komt door de aanvulling vanuit het positieve resultaat 2016.
- Het basisbudget passend onderwijs voor de wijken komt eveneens hoger uit dan begroot door de aanvulling vanuit het positieve resultaat 2016. Doordat de wijkplannen niet in 2016-2017, maar in 2017-2018 van start zijn gegaan wordt het totaalbedrag dat beschikbaar was voor 4 schooljaren (inclusief de aanvulling vanuit het positieve resultaat 2016) nu uitgekeerd in 3 schooljaren.

Financiële baten en lasten

De financiële baten (rentebaten en soortgelijke opbrengsten) zijn per 31 december 2017 € 51.082 (31 december 2016 € 52.909) en dat is € 50.582 minder dan begroot. De rentebaten waren per abuis niet opgenomen in de begroting. De financiële baten zijn € 1.827 lager dan in 2016 door een lagere rentestand.

Bankkosten vallen niet meer onder de financiële lasten maar onder de overige lasten.

Nettoresultaat

Het nettoresultaat van de baten en lasten is per 31 december 2017 € -442.337 (31 december 2016 € 1.175.619) en dat is € 184.159 meer dan begroot.

Van het nettoresultaat wordt € 127.014 ten laste gebracht van de bestemmingsreserve 'transitie WSNS naar PPO' en € 315.324 ten laste van de bestemmingsreserve 'basisbudget passend onderwijs'.

Het nettoresultaat is € 1.617.956 lager dan in 2016 door de hierboven omschreven oorzaken.

5.5 Kengetallen

Hieronder zijn de kengetallen huisvestingsratio, liquiditeit, rentabiliteit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen opgenomen. Deze kengetallen zijn vergeleken met de signaleringswaarde zoals de onderwijsinspectie hanteert. Met behulp van de signaleringswaarde bepaalt de onderwijsinspectie of er mogelijk sprake is van een financieel risico.

Kengetal	2017	2016	Best. verslag 2016	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,01	0,01	0,03	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	3,80	5,91	5,91	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	-0,02	0,04	0,11	kleiner dan -0,10
Solvabiliteit (definitie 2)	0,73	0,82	0,84	kleiner dan 0,30
Weerstandsvermogen	0,26	0,29	0,71	kleiner dan 0,05
Kapitalisatiefactor	0,36	0,35	0,85	

Tabel 5.6 - Kengetallen

De huisvestingsratio is voor 2017 lager dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. De overige kengetallen zijn voor 2017 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie.

In vergelijking met 2016 is de huisvestingsratio gelijk gebleven en de kapitalisatiefactor toegenomen. De overige kengetallen zijn in vergelijking met 2016 gedaald.

N.B. De rubricering in de jaarrekening van de samenwerkingsverbanden is aangepast. De post Rijksbijdrage OCW wordt nu bruto geboekt in plaats van netto en de doorbetalingen aan de schoolbesturen worden nu als lasten geboekt in plaats van negatieve baten. Hierdoor zijn de kengetallen 2016 aangepast ten opzichte van het bestuursverslag 2016.

5.5.1 Treasurybeleid

PPO Rotterdam hanteert een treasurystatuut, waarin is opgenomen dat er geen geld wordt belegd en geen leningen worden aangegaan. Overtollige liquide middelen worden op een spaarrekening geplaatst, waarbij de opname vrij is van boetes. PPO Rotterdam voldoet hiermee aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

6 Continuïteitsparagraaf

Het voornaamste overige risico van het samenwerkingsverband is dat het de uitgaven voor verwijzingen naar het SO nog niet goed kan prognosticeren. Afwijkingen zijn van grote invloed op de meerjarenbegroting. Het deelname percentage SO-profiel (deelname SO en maatwerkbudgetten samen) dat beoogd was op 2,4% wordt vanaf 2018 geprognosticeerd op 2,65%. Daarnaast stijgen de kosten voor OZA vanaf schooljaar 2018/2019 naar € 900.000 per jaar. Deze ontwikkelingen leiden tot een aanzienlijk tekort op de meerjarenbegroting.

De AV heeft daarom de begroting 2018 goedgekeurd, maar geeft vooralsnog nog geen voorafgaande goedkeuring aan de meerjarenbegroting (2019 e.v.). 2018 wordt gebruikt om beleidsmaatregelen en oplossingsrichtingen uit te werken, zodat de meerjarenbegroting eind 2018 weer sluitend is. Er is een bestuurlijke werkgroep geformeerd met een heldere opdracht:

- formuleren van concrete oplossingsrichtingen om het stijgende doorverwijzingspercentage SO (i.c.m. OZA en maatwerkbudgetten) om te buigen;
- met betrekking tot de risicoreserve een onderscheid maken tussen organisatorische en beleidsrisico's met een voorstel waar deze risico's te beleggen.

De uitkomsten van de werkgroep worden besproken in de AV van 24 mei 2018 en vervolgens ook in commissie Middelen en commissie Kwaliteit vóór het opstellen van de concept begroting 2019 in het najaar van 2018. Derhalve is in dit bestuursverslag geen meerjarenbalans en geen meerjarenbegroting opgenomen.

6.1 Aantallen leerlingen

In tabel 1 in paragraaf 1.3 (Voedingsgebied en leerlingaantallen) staan zowel historie als prognose van de leerlingaantallen in het werkgebied van PPO Rotterdam weergegeven.

De leerlingaantallen zijn een onzekere factor. Hier wordt in het risicomanagement rekening mee gehouden.

Bij het opstellen van de begroting 2018 is gebruik gemaakt van voorlopige cijfers van DUO voor de leerlingaantallen SBO en SO op 1 oktober 2017 en een prognose van het aantal leerlingen in het basisonderwijs. Inmiddels zijn de leerlingaantallen op 1 oktober 2017 definitief en deze worden verwerkt in de voortgangsrapportages van 2018.

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is uitgegaan van de volgende verwachte ontwikkelingen:

- Een toename van het aantal leerlingen in het basisonderwijs, op basis van het gemiddelde van de prognoses uit de volgende drie bronnen:
 - Leerlingenprognoses Primair Onderwijs 2017 van de gemeente Rotterdam
 - BO en SBO leerlingenprognoses 2012-2036 van DUO
 - De gemiddelde groei tussen 2012 en 2016 van het aantal leerlingen basisonderwijs in PPO Rotterdam
- Een afname van het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs, vanaf 1 oktober 2018 op basis van de volgende bron: Leerlingenprognoses Primair Onderwijs 2017 van de gemeente Rotterdam.
- Een toename van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs. De prognose van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs vanaf 1 oktober 2018 laten we meestijgen met het aantal leerlingen in het basisonderwijs. Het deelname percentage wordt gelijk gehouden. Dit is dus een trendbreuk ten opzichte van de vorige begroting, waarin we juist uitgingen van een daling van het deelname percentage. De verdeling over de SO-categorieën wordt gelijk gehouden aan 01-10-2017.

6.2 Personele bezetting

De realisatie van de personele bezetting is per 31-12-2017 97,7. Aan het begin van 2017 was de formatie nog 92. Er heeft in 2017 dus groei plaatsgevonden, dit overeenkomstig de afspraken in het bestuurformatieplan. Meerjarig wordt uitgegaan van een gelijkblijvende formatie. Wel zijn in schooljaar 2017-2018 invulling van de vervangingspool en verschuivingen tussen ingeleend personeel schoolbesturen en personeel in eigen dienst toegestaan, mits budgettair neutraal.

	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Directeur-bestuurder	1	1	1	1
Primair proces OAT	84,1	82,8	82,8	82,8
Overig personeel staf	12,6	11,2	11,2	11,2
Totaal	97,7	95	95	95

Tabel 6.1 - Personele bezetting per 31-12-2017 (Bron: YouForce) en begroot t/m 2020

6.3 Meerjarenbalans

De AV heeft de begroting 2018 goedgekeurd, maar geeft vooralsnog nog geen voorafgaande goedkeuring aan de meerjarenbegroting (2019 e.v.). 2018 wordt gebruikt om beleidsmaatregelen en oplossingsrichtingen uit te werken, zodat de meerjarenbegroting eind 2018 weer sluitend is. Derhalve is in dit bestuursverslag geen meerjarenbalans en geen meerjarenbegroting opgenomen.

Kasstroom en financieringsbehoefte

Het totaal saldo aan liquide middelen per 31 december 2017 is € 9.225.000 (31 december 2016 € 8.343.164). De mutatie in liquide middelen van € 881.836 is te verklaren door een kasstroom uit operationele activiteiten van € 1.011.228 en een kasstroom uit investeringsactiviteiten van € -129.392.

PPO beschikt eind 2017 nog over ruim voldoende liquide middelen en heeft nog geen behoefte aan enige vorm van financiering via externe partijen. Indien de meerjarenbegroting niet wordt bijgesteld kan PPO binnen 2 jaar te maken krijgen met uitputting. Wanneer dit scenario zich voordoet zullen de aangesloten schoolbesturen moeten bijdragen aan het uitbetalen van de wettelijk verplichte betalingen aan het SO en het SBO.

Investerings

In de begroting is rekening gehouden met de aanschaf van testmateriaal à € 22.000,- en iPads om tests af te nemen a € 9.000,-. Ook investeringen in de informatievoorziening, organisatieontwikkeling en een kwaliteitssysteem zijn zoveel mogelijk al opgenomen in de begroting. Verder wordt uitgegaan van vervangingsinvesteringen voor ICT-apparatuur en meubilair.

Huisvestingsbeleid

PPO kent een huisvestingsconcept met 9 locaties in de wijken van Rotterdam en een centrale locatie waar de staf gehuisvest is en vergaderfaciliteiten aanwezig zijn. Al deze locaties worden gehuurd. Het meerjarig beleid van PPO gaat uitsluitend uit van huur van vastgoed, geen aanschaf. Er zijn uiteenlopende huurcontracten met perioden variërend van 1 jaar tot 9 jaar.

6.4 3e geldstroom en overige baten

PPO kent in 2017 geen derde geldstroom en de overige baten zijn dermate marginaal dat hiervoor geen specifiek beleid is ontwikkeld.

6.5 Meerjarenbegroting

De AV heeft de begroting 2018 goedgekeurd, maar geeft vooralsnog nog geen voorafgaande goedkeuring aan de meerjarenbegroting (2019 e.v.). Derhalve is in dit bestuursverslag geen meerjarenbalans en geen meerjarenbegroting opgenomen.

6.6 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Door het opzetten van een voortgangsrapportage met een uitputtingsbegroting voor de rest van het jaar wordt bijgehouden hoe de stand van zaken is en kan gemonitord worden hoe nieuwe aanvragen in het huidige en toekomstige budget passen.

Het leerlingaantal en de deelnamepercentages voor het SBO en het SO zijn zeer cruciaal voor de beleidssturing en de financiële resultaten. Actuele leerlingaantallen en een prognose van toekomstige aantallen zijn hierin onmisbaar.

6.7 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Om de omvang van het benodigde weerstandsvermogen te bepalen heeft PPO in het voorjaar van 2016 een risicoanalyse uitgevoerd. Er zijn risico's gedefinieerd op vier aspecten. Per hoofdaspect is bepaald welk bedrag aangehouden dient te worden. Omdat dit de eerste risicoanalyse is en nog niet veel ervaringscijfers voor handen zijn is de eigen inschatting ook nog eens vergeleken met de risicoprofielen in de notitie "Risicomanagement door samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO" versie 1.0 3 maart 2016 van de PO-raad.

Sinds 2016 zijn er veel, maar nog niet alle maatregelen uitgevoerd. Een nieuwe, nog te plannen, risico-analyse gezamenlijk met betrokkenen zal op sommige aspecten tot een verlaging van het risico leiden. Andere aspecten zal dit niet het geval zijn en mogelijk worden nieuwe risico's toegevoegd.

Aspect	Toelichting stand van zaken maatregelen	€ in WV
Kwaliteit algemene beheersmaatregelen	<p>Sinds de risico-analyse in 2016 is uitgevoerd zijn er op dit aspect veel verbeteringen doorgevoerd. Het is aannemelijk dat de risico's op dit vlak afgenomen zijn.</p> <ul style="list-style-type: none">· <i>De begroting is programmatisch opgebouwd en volgt de structuur van het ondersteuningsplan. De begroting gaat uit van de bruto-baten van het samenwerkingsverband.</i>· <i>Er zijn procesbeschrijvingen opgesteld en geïmplementeerd voor de belangrijkste personele en financiële processen passend bij de huidige structuur. Evenals een geactualiseerde mandaat en budgetregeling.</i>· <i>Er is een interne vervangingspool ingericht</i>· <i>Eind 2017 is besloten tot het afsluiten van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering.</i>· <i>Er is veel gedaan aan communicatie, nieuwe website, met geactualiseerde en herziene informatie, interne en externe nieuwsbrieven, blogs, goede afspraken met de gemeente en schoolbesturen over persvoorlichting.</i>	€ 750.000
Weging inhoudelijke risico's	<p>Er zijn forse inhoudelijke risico's. In 2016 werd ingeschat dat deze geen directe financiële gevolgen zouden hebben. In een actualisatie zal hierover vermoedelijk anders gedacht worden en de financiële gevolgen hoger worden ingeschat. Er zijn bij scholen en PPO volop ontwikkelingen, maar het</p>	€ 250.000

	<p>betreft veelal zaken die langer tijd of nog concretere afspraken nodig hebben, onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Realisatie van de basisondersteuning · Plaatsgebrek in het SO · Realisatie van de OnderwijsZorgarrangementen · Thuiszitters · Dekkend netwerk 	
Weging risico's organisatie en bedrijfsvoering	<p>Ook op dit aspect zijn inmiddels veel maatregelen genomen. Er is overlap met de kwaliteit van de lagere beheersmaatregelen. Als belangrijke maatregelen kunnen genoemd worden:</p> <p>Implementatie en borging van een gesprekkencyclus Jaarlijks waarderingsonderzoek SCP en organisatie Actualisatie van het functiehuis (nog niet gereed) Opstellen van een privacy reglement en geheimhoudingsverklaring getekend door medewerkers Project om te kunnen gaan voldoen aan de AVG die op 25 mei van kracht wordt.</p>	€ 500.000
Weging overige risico's	<p>Het voornaamste overige risico, is het financiële risico dat het swv de uitgaven voor verwijzingen naar sbo en so nog niet goed kan prognosticeren. Afwijkingen zijn van grote invloed op het lopende en aanstaande begrotingsjaar. Omdat dit om grote bedragen gaat (een afwijking van 50 so leerlingen meer kost minimaal € 450.000) wordt hiervoor nog een relatief hoog percentage opgenomen in het weerstandsvermogen. Dit risico is in 2016 benoemd en wanneer hierbij de maatwerkarrangementen worden meegenomen openbaart dit risico zich op dit moment in het resultaat van 2017 en in de begroting van 2018. De Algemene Ledenvergadering heeft een bestuurlijke werkgroep opdracht gegeven om met oplossingen te komen voor de begroting 2019 en verder.</p>	€ 1.000.000
Totaal		€ 2.500.000

Tabel 6.1 - Risicoanalyse

Door PPO Rotterdam is sindsdien veel werk verzet ten aanzien van het beheersen van de risico's. Er zijn beheersingsmaatregelen genomen op een aantal risico's. Hieronder worden de belangrijkste uitgelicht. Het voornaamste risico echter, het prognosticeren van de deelname percentages (incl. maatwerkarrangementen) wordt inmiddels zichtbaar in de resultaten en in de meerjarenbegroting voor 2018. Voor een volledig overzicht van risico's wordt verwezen naar de notitie Risicoanalyse, 31 maart 2016.

Ondertekening

Datum ondertekening: 24-05-2018

Dhr. M. Minderhoud
Directeur-bestuurder PPO Rotterdam

7 Rapportage toezichthoudend orgaan

De Algemene Vergadering (AV), die bestaat uit de afgevaardigden van de 21 in samenwerkingsverband PPO Rotterdam deelnemende schoolbesturen, vormt het toezichthoudend orgaan van de Vereniging. De AV heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het Bestuur en op de gang van zaken binnen de Vereniging. Daartoe heeft de AV als 'paraplu' boven het ondersteuningsplan, het activiteiten(jaar)plan en de (meerjaren)begroting van PPO een toezichtkader opgesteld.

In het toezichtkader wordt uitgelegd dat het intern toezicht vormgegeven wordt door de Algemene Vergadering (AV) en de daaraan verbonden commissies (commissie middelen, remuneratiecommissie, kwaliteitscommissie en de agendacommissie). Het toezichtkader gaat over de focus van de toezichthouder, de inrichting van het toezichtproces (in de relatie met het bestuur) en de inhoudelijke aandachtspunten bij de uitvoering van het toezicht. De taken van de commissies zijn beschreven in het huishoudelijk reglement. (versie 1.1; 21 november 2016) en liggen in lijn met artikel 9 lid 2 van de statuten.

De AV is in 2017 in een viertal vergaderingen bijeengekomen. In deze vergadering heeft de AV zich op de hoogte gesteld van de inhoudelijke resultaten van de Vereniging en van de resultaten van de gevoerde bedrijfsvoering en het financieel beleid. Het beleid en beheer is gevoerd door de directeur-bestuurder binnen de kaders van het Ondersteuningsplan 2016-2020, het activiteitenplan 2017 en van de begroting 2017. De vergaderingen van de AV zijn voorbereid door de commissie Kwaliteit, de commissie Middelen en de Agendacommissie. Ook deze commissies zijn in 2017 vier maal bijeengekomen en hebben in deze vergaderingen adviezen aan de AV voorbereid. De remuneratiecommissie is in 2017 één maal bijeen geweest.

Onder meer het bestuursverslag (mei 2017), update treasurystatuut (mei 2017), update toezichtkader (mei 2017), de begroting 2018 (december 2017) en de aanschaf van Kindkans (december 2017) zijn door de AV behandeld en waar nodig vastgesteld en/of goedgekeurd. Een en ander is voorbereid door de commissies Middelen en Kwaliteit, die vanuit de leden van de AV zijn samengesteld.

Vanwege het aangekondigde vertrek van de directeur-bestuurder (per 1 februari 2018) is door de AV in november 2017 een selectieprocedure gestart om een opvolger aan te trekken. Bij het opstellen van het profiel zijn de leden van de AV nadrukkelijk betrokken. In de AV van december hebben de leden akkoord gegeven op het voorgestelde selectieproces en input gegeven voor het functieprofiel.

In de statuten van het samenwerkingsverband en het eerder genoemde toezichtkader zijn de kaders voor de relatie tussen directeur-bestuurder en toezichthouder vastgelegd. Bovendien handelen de AV en de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband overeenkomstig de code voor goed bestuur zoals die is geformuleerd door de PO-raad.

Datum ondertekening: 24-05-2018

Dhr. H.W.M. van Blijswijk
Voorzitter AV PPO Rotterdam

8 Jaarrekening

In de bijlage is de Jaarrekening 2017 van PPO Rotterdam opgenomen, geproduceerd door Dyade Onderwijsbedrijfsvoering.

Meer informatie over het samenwerkingsverband en passend onderwijs is te vinden op onze website:

www.pporotterdam.nl

info@pporotterdam.nl

010 303 1400

Postbus 22171 | 3003 DD | Rotterdam

JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Afwijkende rubricering

De rubricering in de jaarrekening van de samenwerkingsverbanden is als volgt aangepast:

Baten:

- de post "3.1.1.1. Rijksbijdrage OCW" wordt bruto geboekt. Dit wil zeggen dat het de totale normbesteding omvat.
- de post "3.1.3.1. doorbetalingen rijksbijdrage samenwerkingsverbanden is vervallen.

Lasten:

- de rubriek "4.5. doorbetalingen aan schoolbesturen" is toegevoegd. Deze is uitgesplitst in een aantal onderdelen:
 - 4.5.1. verplichte afdrachten uit te voeren door OCW
 - 4.5.2. doorbetalingen op basis van 1 februari
 - 4.5.3. overige doorbetalingen aan schoolbesturen

Hierdoor zijn de vergelijkende cijfers van 2016 in deze jaarrekening aangepast t.o.v. de cijfers vermeld in de jaarrekening 2016.

Dit kan gevolgen hebben op de volgende kengetallen: huisvestingsratio, rentabiliteit, weerstandsvermogen en kapitalisatiefactor.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

GRONDSLAGEN BALANS

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activering grenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
Verbouwingen	108	11,11%	500
Meubilair en inventaris:			
- Bureaus	240	5,00%	500
- Stoelen	120	10,00%	500
- Kasten	240	5,00%	500
- Tafels	240	5,00%	500
- Leerlingensets	180	6,67%	500
- Huishoudelijke- en kleine apparatuur	60	20,00%	500
ICT:			
- Server	48	25,00%	500
- Netwerk	120	10,00%	500
- Computers	36	33,33%	500
- Printers	48	25,00%	500
- Telefooncentrale	60	20,00%	500
- Patch- en serverkasten	120	10,00%	500
Leermiddelen:			
- Methodes	96	12,50%	n.v.t.
Overige activa:			
- Fietsen	48	25,00%	500

Gebouwen

De gebouwen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting.

Flottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve(s) en bestemmingsreserve(s).

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijving	Doel	Beperkingen	EUR
- Reserve personeel	opvangen van de risico's van vervanging nu PPO eigenrisicodragers is	door de directeur-bestuurder, voor de personele lasten van de vervanging	143.540
- Reserve basisbudget passend onderwijs	ondersteunen van de besturen en scholen bij het realiseren van passend, thuisnabij onderwijs	door de directeur-bestuurder, voor het basisbudget passend onderwijs besturen en wijken	2.559.148
- Reserve transitie WSNS naar PPO	dekking van de kosten voortvloeiend uit het transitieplan (2016)	door het bestuur	150.596

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voor het contant maken van de waarde van de voorziening wordt gerekend met een rekenrente welke voor eind 2017 wordt bepaald. De berekening is als volgt:
Rekenrente = Wettelijke rente (bron: DNB) -/- Inflatie (bron: CBS).

Voor 2017 wordt er gerekend met een rekenrente van 0,70%. Waarbij de waarde voor de wettelijke rente vastgesteld is op 2,00% en de uitgangswaarde voor de inflatie 1,30% is.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Leasing

Operationele leasing

Bij de vereniging kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vereniging ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Dit is meestal de nominale waarde.

GRONDSLAGEN STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Vereniging de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Vereniging heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen. De instelling is volgens de cao PO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2017 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2017 104,40%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Prijrisico

De instelling heeft geen effecten, opgenomen onder financiële vaste activa en effecten, opgenomen onder vlottende activa, en loopt daarom geen risico's ten aanzien van de waardering. De instelling beheerst het marktrisico door onderscheid aan te brengen in de portefeuille, en limieten te stellen.

Rente- en kasstroomrisico

De Instelling heeft geen rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en geen rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen) en loopt daarover geen renterisico.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

En vergelijkende cijfers 2016. - na verwerking resultaatbestemming -

		<u>31-12-2017</u>		<u>31-12-2016</u>	
		€	€	€	€
1	ACTIVA				
1.1	Vaste activa				
1.1.2	Materiële vaste activa	379.501		328.915	
	<i>Totaal vaste activa</i>	<u>379.501</u>	379.501	<u>328.915</u>	328.915
1.2	Vlottende activa				
1.2.2	Vorderingen	164.415		563.607	
1.2.4	Liquide middelen	9.225.000		8.343.164	
	<i>Totaal vlottende activa</i>	<u>9.389.415</u>	9.389.415	<u>8.906.771</u>	8.906.771
	TOTAAL ACTIVA	<u><u>9.768.916</u></u>		<u><u>9.235.686</u></u>	
2	PASSIVA				
2.1	Eigen vermogen	7.174.969		7.617.306	
2.2	Voorzieningen	123.925		112.254	
2.4	Kortlopende schulden	2.470.022		1.506.126	
	TOTAAL PASSIVA	<u><u>9.768.916</u></u>		<u><u>9.235.686</u></u>	

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017
En vergelijkende cijfers 2016

	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	27.106.909		26.111.381		26.085.995	
3.5 Overige baten	122.566		-		132.677	
<i>Totaal baten</i>		<i>27.229.475</i>		<i>26.111.381</i>		<i>26.218.672</i>
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	9.155.690		8.992.169		8.615.687	
4.2 Afschrijvingen	78.805		82.759		72.948	
4.3 Huisvestingslasten	279.111		293.000		288.004	
4.4 Overige lasten	781.204		1.134.607		731.941	
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	17.428.084		16.235.342		15.387.179	
<i>Totaal lasten</i>		<i>27.722.894</i>		<i>26.737.877</i>		<i>25.095.759</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>-493.419</i>		<i>-626.496</i>		<i>1.122.913</i>
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	51.082		500		52.909	
6.2 Financiële lasten	-		500		203	
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		<i>51.082</i>		<i>-</i>		<i>52.706</i>
Resultaat *		-442.337		-626.496		1.175.619
Resultaat na belasting *		-442.337		-626.496		1.175.619
Totaal resultaat *		-442.337		-626.496		1.175.619

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

KASSTROOMOVERZICHT 2017
En vergelijkende cijfers 2016

Ref.	2017		2016	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		-493.419		1.122.914
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>				
- Afschrijvingen	4.2	78.805		72.948
- Mutaties voorzieningen	2.2	11.671		27.759
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat		90.476		100.707
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>				
- Vorderingen	1.2.2	399.192		-475.651
- Kortlopende schulden	2.4	963.897		-891.531
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal		1.363.089		-1.367.182
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		960.146		-143.561
Ontvangen interest	6.1.1	51.082		52.909
Betaalde interest	6.2.1	-		203
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		1.011.228		-90.855
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-129.392		-70.765
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-129.392		-70.765
Mutatie liquide middelen	1.2.4	<u>881.836</u>		<u>-161.620</u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:				
		2017		2016
		€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		8.343.164		8.504.784
Mutatie boekjaar liquide middelen		<u>881.836</u>		<u>-161.620</u>
Stand liquide middelen per 31-12		<u>9.225.000</u>		<u>8.343.164</u>

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1	1.1.2.3	1.1.2.4	
	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€
Stand per 01-01-2017				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	65.305	395.219	5.882	466.406
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	7.201	129.678	612	137.491
Materiële vaste activa er 01-01-2017	58.104	265.541	5.270	328.915
Verloop gedurende 2017				
Investerings	-	129.392	-	129.392
Afschrijvingen	7.256	70.079	1.470	78.805
Mutatie gedurende 2017	7.256-	59.313	1.470-	50.587
Stand per 31-12-2017				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	65.305	524.611	5.882	595.798
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	14.457	199.757	2.083	216.297
Materiële vaste activa er 31-12-2017	50.848	324.854	3.799	379.501

Gebouwen

Dit betreft de bijdrage voor de verbouwing (2015) en zonwering (2016).

Inventaris en apparatuur

De investering 2017 betreft voor 56K meubilair en voor 73K ICT

Overige materiële vaste activa

In 2016 zijn 10 fietsen aangeschaft.

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.2 Vlottende activa

1.2.2 Vorderingen	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
1.2.2.10 Overige vorderingen	68.638		62.246	
<i>Subtotaal vorderingen</i>	68.638		62.246	
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	44.876		447.610	
1.2.2.13 Verstrekte voorschotten	-		2.000	
1.2.2.14 Te ontvangen interest	50.901		51.751	
<i>Overlopende activa</i>	95.777		501.361	
Totaal Vorderingen	164.415		563.607	

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

Vooruitbetaalde kosten

In 2016 was het hele basisbudget passend onderwijs besturen 2016-2017 vooruitbetaald. In 2017 zijn alleen enkele bedragen VSMW voor de maand januari 2018 vooruitbetaald.

Verstrekte voorschotten

In 2017 is besloten het onbekende, oude (kas-)voorschot van een rechtsvoorganger van PPO af te boeken.

1.2.4 Liquide middelen	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
1.2.4.1 Kasmiddelen	31		52	
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	9.224.969		8.343.112	
Totaal liquide middelen	9.225.000		8.343.164	

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Vereniging.

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 01-01- 2017	Resultaat 2017	Overige mutaties	Stand per 31-12- 2017
	€	€	€	€
2.1.1 Eigen vermogen				
2.1.1.1 Algemene reserve	4.321.685	-	-	4.321.685
2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)	3.295.621	-442.338	-	2.853.283
Totaal Eigen vermogen	7.617.306	-442.338	-	7.174.968

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

	Stand per 01-01- 2017	Resultaat 2017	Overige mutaties	Stand per 31-12- 2017
	€	€	€	€
2.1.1.2.1 Reserve personeel	143.540	-	-	143.540
2.1.1.2.6 Reserve basisbudget passend onderwijs	2.874.471	-315.324	-	2.559.148
2.1.1.2.8 Reserve transitie WSNS naar PPO	277.610	-127.014	-	150.596
Totaal bestemmingsreserves publiek	3.295.621	-442.338	-	2.853.284

Reserve personeel

Er is besloten in 2017 geen kosten t.l.v. deze reserve te brengen.

Reserve basisbudget passend onderwijs

Het resterende deel van het resultaat is t.l.v. deze reserve gebracht.

Reserve transitie WSNS naar PPO

De kosten van inhuur t.b.v. kwaliteitsontwikkeling, klanttevredenheids-app en website zijn t.l.v. deze reserve geboekt.

2.2 Voorzieningen

2.2.1 Personele voorzieningen

	Stand per 01-01- 2017	Dotatie 2017	Ontrekking 2017	Vrijval 2017	Rente mutatie*	Stand per 31-12- 2017	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.4 Jubileum-voorziening	112.254	15.844	4.173	-	-	123.925	10.773	53.916	59.236
Totaal personele voorzieningen	112.254	15.844	4.173	-	-	123.925	10.773	53.916	59.236

* bij netto contante waarde

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
2.4.8	Crediteuren	676.548		240.373	
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	309.058		285.130	
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	85.787		68.354	
2.4.12	Overige kortlopende schulden	971.802		275.377	
	<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>		2.043.195		869.234
2.4.16	Vooruit ontvangen bedragen	440		-	
2.4.17	Vakantiegeld	230.666		213.130	
2.4.19	Overige overlopende passiva	195.722		423.762	
	<i>Overlopende passiva</i>		426.828		636.892
	Totaal Kortlopende schulden		2.470.023		1.506.126

Crediteuren

Een groot deel van de crediteuren per 31-12-2017 betreft voornamelijk detacheringen en een enkel (school-)maatwerkbudget.

Overige kortlopende schulden

Hierin zitten de nog te betalen basisbudgetten voor de wijken.

Overige overlopende passiva

Kosten voortkomend uit de verplichtingenadministratie, zoals ingekochte detacheringen, zijn hier opgenomen.

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
3.1.1 Rijksbijdragen						
3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW	26.360.452		25.385.327		25.274.856	
Totaal Rijksbijdrage	26.360.452		25.385.327		25.274.856	
3.1.2 Overige subsidies						
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	746.457		726.054		811.140	
Totaal Rijksbijdragen	746.457		726.054		811.140	
Totaal Rijksbijdragen	27.106.909		26.111.381		26.085.996	

Door stijging van de leerlingaantallen en verhoging van de normbedragen zijn de Rijksbijdragen 2017 hoger dan begroot en hoger dan 2016.

De overige subsidies OCW betreffen school maatschappelijk werk. Deze is hoger dan begroot door stijging van het bedrag per leerlinggewicht. De daling t.o.v. 2016 komt door afname van de leerlinggewichten.

3.5 Overige baten	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
3.5.10 Overige	122.566		-		132.677	
Totaal overige baten	122.566		-		132.677	

4 Lasten

	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
4.1 Personeelslasten						
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1 Lonen en salarissen	5.387.323		6.609.370		4.738.513	
4.1.1.2 Sociale lasten	731.018		-		659.193	
4.1.1.3 Premies Participatiefonds	190.944		-		156.547	
4.1.1.4 Premies Vervangingsfonds	10.494		-		11.544	
4.1.1.5 Pensioenpremies	734.774		-		540.665	
Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		7.054.553		6.609.370		6.106.462
4.1.2 Overige personele lasten						
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	15.844		20.000		47.253	
4.1.2.3 Overig *	2.165.183		2.362.799		2.553.196	
Totaal overige personele lasten		2.181.027		2.382.799		2.600.449
4.1.3 Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.2 Uitkeringen van het Vervangingsfonds	-		-		-65	
4.1.3.3 Overige uitkeringen personeel	79.890		-		91.289	
Af: Ontvangen uitkeringen personeel		79.890		-		91.224
Totaal personele lasten		9.155.690		8.992.169		8.615.687
<u>Overig *</u>						
<i>Dit betreft:</i>						
<i>Kosten uitbesteding derden</i>	1.207.680		1.248.202		1.219.644	
<i>Overdracht personeel</i>	602.336		740.000		997.757	
<i>(Na-)scholing</i>	153.276		300.000		157.935	
<i>Grensverkeer</i>	159.271		5.224		120.177	
<i>Diverse overige</i>	42.620		69.373		57.683	
	<u>2.165.183</u>		<u>2.362.799</u>		<u>2.553.196</u>	

De stijging van de personele lasten komt door diverse wisselingen, vervangingen en ontwikkelingen. Zie voor een uitgebreide beschrijving pagina 40 van het bestuursverslag. Hiernaast zijn de kosten t.o.v. 2016 met 540K gestegen door een uitbreiding van de formatie.

Gemiddeld aantal werknemers (personen)

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 127 in 2017 (2016: 112). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	2017	2016
Bestuur / Management	1	1
Ondersteunend personeel	126	111
Totaal gemiddeld aantal werknemers	<u>127</u>	<u>112</u>

4.2	Afschrijvingen	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa		78.805		82.759		72.948
	Totaal afschrijvingen		78.805		82.759		72.948

4.3	Huisvestingslasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur		258.395		270.000		260.009
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)		4.748		3.000		8.405
4.3.5	Schoonmaakkosten		13.786		12.000		14.118
4.3.6	Belastingen en heffingen		486		2.000		1.268
4.3.8	Overige		1.696		6.000		4.204
	Totaal huisvestingslasten		279.111		293.000		288.004

4.4	Overige lasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten		177.844		208.556		223.980
4.4.2	Inventaris en apparatuur		272		7.000		4.079
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen (ICT)		59.488		30.000		15.053
4.4.5	Overige		543.600		889.051		488.829
	Totaal overige lasten		781.204		1.134.607		731.941

De overige lasten zijn 353K lager dan begroot. Het verschil zit met name in de kosten bijzondere activiteiten (nieuw beleid). Voor een nadere toelichting zie pagina 40 van het bestuursverslag).

4.4.1	Administratie en beheerlasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1	Administratie en beheerslasten		67.856		80.356		113.085
4.4.1.2	Reis- en verblijfkosten		16.557		28.700		21.351
4.4.1.3	Telefoon- en portokosten		85.828		80.500		85.042
4.4.1.4	Kantoorartikelen		7.425		19.000		4.502
4.4.1.5	Overige administratie- en beheerslasten		178		-		-
	Totaal administratie- en beheerslasten		177.844		208.556		223.980

Seperate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1 Controle van de jaarrekening		21.873		10.000		12.159
4.4.1.1.2 Andere controlewerkzaamheden		-		-		-
4.4.1.1.3 Fiscale advisering		-		-		-
4.4.1.1.4 Andere niet-controlediensten		-		-		-
		<u>21.873</u>		<u>10.000</u>		<u>12.159</u>

De kosten 2017 betreffen de controle 2017 en het meerwerk 2016.

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor in het huidige en/of vorig boekjaar.

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de vereniging zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountants honoraria zijn verwerkt op basis van het lastenstelsel.

4.4.5 Overige lasten	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
4.4.5.1 Wervingskosten		17.343		15.000		34.667
4.4.5.2 Representatiekosten		3.575		5.500		3.844
4.4.5.4 Buitenschoolse cq bijzondere activiteiten		463.647		823.301		412.308
4.4.5.6 Contributies		4.454		5.000		1.915
4.4.5.7 Abonnementen		2.361		12.000		1.881
4.4.5.8 Medezeggenschapsraad		1.205		5.000		3.632
4.4.5.9 Verzekeringen		823		-		629
4.4.5.10 Reproductiekosten, drukwerk, schoolgids		23.464		12.250		13.807
4.4.5.11 Toetsen en testen		8.979		6.000		3.373
4.4.5.13 Overige overige lasten		17.750		5.000		12.772
Totaal overige lasten		<u>543.601</u>		<u>889.051</u>		<u>488.828</u>

4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.5.1	Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW						
4.5.1.1	Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW voor (v)so	12.335.689		11.980.901		11.543.353	
	Totaal Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW		12.335.689		11.980.901		11.543.353
4.5.2	Doorbetaling op basis van februari						
4.5.2.1	Doorbetaling op basis van februari (v)so	673.615		577.201		774.254	
4.5.2.2	Doorbetaling op basis van februari sbo	283.160		246.878		735.003	
	Totaal Doorbetaling op basis van februari		956.775		824.079		1.509.257
4.5.3	Overige doorbetalingen van rijksbijdragen aan schoolbesturen		4.135.620		3.430.362		2.334.568
	Totaal Doorbetalingen aan schoolbesturen		17.428.084		16.235.342		15.387.178
6	Financiële baten en lasten						
6.1	Financiële baten						
6.1.1	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	51.082		500		52.909	
	Totaal financiële baten		51.082		500		52.909
6.2	Financiële lasten						
6.2.1	Rentelasten en soortgelijke lasten	-		500		203	
	Totaal financiële lasten		-		500		203

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2017		
		€	€	€
2.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>			
2.1.2.6	Reserve basisbudget passend onderwijs	-315.324		
2.1.2.8	Reserve transitie WSNS naar PPO	-127.014		
2.1.2	Totaal bestemmingsreserves publiek	<hr/>	-442.338	
	Totaal resultaat		<hr/>	<u><u>-442.338</u></u>

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag

Statutaire naam	Juridische vorm 2017	Statutaire zetel	Code activiteiten
De Kralingsche school	Vereniging	Rotterdam	4
Gereformeerd Primair Onderwijs West-Nederland	Vereniging	Alphen aan den Rijn	4
Martinusstichting voor so en vso	Stichting	Rotterdam	4
Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	Vereniging	Rotterdam	4
5maalO (per 01-08-2017 overgenomen door Kind en Onderwijs)	Stichting	Rotterdam	4
Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam	4
Cosmicus Onderwijs	Stichting	Rotterdam	4
Hindoe Onderwijs Nederland	Stichting	Den Haag	4
Stichting Islamitisch Onderwijs Rijnmond	Stichting	Rotterdam	4
Kind en Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam	4
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg Schiebroek	Stichting	Rotterdam	4
Rotterdamse Schoolvereniging	Stichting	Rotterdam	4
Stichting van Brienoordschool, samenwerkingschool voor protestants-christelijk en openbaar onderwijs	Stichting	Rotterdam	4
Interconfessioneel Onderwijs te Rotterdam eo	Stichting	Rotterdam	4
Protestants-Christelijk Basis- en Orthopedagogisch Onderwijs	Stichting	Rotterdam	4
Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland	Stichting	Rotterdam	4
Yulius Onderwijs	Stichting	Dordrecht	4
De Rotterdamse Montessorischool	Vereniging	Rotterdam	4
De Van Oldenbarneveltschool	Vereniging	Rotterdam	4
Montessorischool Kralingen	Vereniging	Rotterdam	4
Horizon Jeugdzorg en Speciaal Onderwijs	Stichting	Rotterdam	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

VERANTWOORDING SUBSIDIES

Niet van toepassing, er zijn geen subsidies die toegelicht dienen te worden.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

Het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam is een samenwerkingsverband. Voor niet-onderwijs instellingen zonder leerlingen geldt geen indeling in een bezoldigingsklasse en geldt altijd het WNT bezoldigingsmaximum van € 181.000.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder

Niet van toepassing, er zijn geen topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling en gewezen topfunctionaris

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling en gewezen topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Bestuurder	
Dienstbetrekking	Ja
Aanhef	Mevrouw
Voorletters	N.
Tussenvoegsel	
Achternaam	Teeuwen

Functievervulling in 2017	
Functie(s)	directeur-bestuurder
Aanvang functie in verslagjaar	01-01
Afloop functie in verslagjaar	31-12
Taakomvang (fte)	1,000
Gewezen topfunctionaris	Nee

Bezoldiging 2017	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	97.645
Beloningen betaalbaar op termijn	15.679
Subtotaal bezoldiging	113.324
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	-
Totale bezoldiging	113.324
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	181.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	

Gegevens 2016	
Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01
Afloop functie vorig verslagjaar	31-12
taak omvang vorig verslagjaar (fte)	1,000
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding in vorig verslagjaar	97.034
Beloningen betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	13.346
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	110.380

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband in 2017	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	
Onverschuldigd deel uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband, betaald in verslagjaar	
Individueel toepasselijk maximum uitkeringen wegens beëindiging (Voorgaande) functies	
Jaar einde dienstverband	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1- 12 van de functievervulling.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Toezi chthouder

Dienstbetrekking	Nee	Nee
Aanhef	De heer	De heer
Voorletters	H.	R.
Tussenvoegsel	van	van den
Achternaam	Blijswijk	Berg

Functievervulling in 2017

Functie categorie	Voorzitter	Lid
Aanvang functie in verslagjaar	01-01	01-01
Afloop functie in verslagjaar	31-12	31-12

Bezoldiging 2017

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0
Subtotaal bezoldiging	-	-
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	-	-
Totale bezoldiging	0	0
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	27.150	18.100
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		

Gegevens 2016

Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01	29-11
Afloop functie vorig verslagjaar	31-12	31-12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen in vorig verslagjaar	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	-	-
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	-	-

Uitkering wegens beëindiging dienstverband 2017

Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband	
Onverschuldigd betaald deel uitkering wegens beëindiging dienstverband	
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband, betaald in verslagjaar	
Individueel toepasselijk maximum uitkering wegens beëindiging dienstverband	
(Voorgaande) functies	
Jaar einde dienstverband	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	

Geen van de deelnemende schoolbesturen hebben een bezoldiging ontvangen in 2017.

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen niet-topfunctionarissen boven de norm.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

Er zijn geen niet uit balans blijvende rechten die hier moeten worden toegelicht.

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijvende verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m		Loop- tijd	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag
					per maand	verslag- jaar	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar	totaal
				Mdn	€	€	€	€	€	€
1	Koers VO	1-6-2016	31-8-2026	122	6.157	76.004	73.890	295.558	270.928	640.376
2	Dyade	1-1-2018	31-12-2018	12	2.835	37.475	34.025	-	-	34.025
3	BNP (Canon)	1-8-2015	31-7-2021	72	443	4.029	5.316	13.733	-	19.049
4	Canon	1-1-2016	24-8-2018	32	117	6.165	936	-	-	936
5	Ziggo	1-1-2016	30-9-2018	33	120	7.045	1.080	-	-	1.080
6	KPN	1-3-2017	28-2-2019	24	4.062	56.208	48.744	8.124	-	56.868
7	CJG (huur loc. Hoogvliet-Pernis en Feijenoord)	1-7-2017	31-12-2018	18	2.993	35.718	35.913	-	-	35.913
8	CJG (huur loc. Centrum Noord)	1-7-2017	31-3-2021	45	1.602	19.117	19.222	4.805	-	24.027
9	CJG (huur loc. Charloisen Ijsselmonde)	1-7-2017	31-8-2018	14	4.813	57.325	38.503	-	-	38.503
10	CJG (huur loc. Prins Alexander)	1-7-2017	30-9-2018	15	2.560	30.558	23.044	-	-	23.044
11	APS IT	31-12-2017	30-12-2021	48	479	1.170	5.744	17.232	-	22.976

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

Rotterdam, 24 mei 2018

Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam

Bestuurder

M. Minderhoud

Algemene Vergadering (intern toezicht)

Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs

Stichting Hindoe Onderwijs Nederland

Stichting Islamistisch Primair Onderwijs Rijnmond

Stichting voor Basisonderwijs in Samenwerkingsverband tussen de Protestants-Christelijke en de Openbare Richting te Rotterdam-IJsselmonde

Stichting Protestants-Christelijk Basis- en Orthopedagogisch Onderwijs

Stichting 5x0

Stichting voor Interconfessioneel Onderwijs te Rotterdam

Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs Hilligersberg-Schiebroek

Stichting Vrije Scholen Regio Rotterdam

Vereniging Montessorischool Kralingen

Vereniging De Rotterdamse Montessorischool

Vereniging Gereformeerd Primair Onderwijs West-Nederland

Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs (BOOR)

Stichting Cosmicus Onderwijs

Stichting Consent Rotterdam

Stichting Rotterdamse Schoolvereniging

Martinusstichting voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam

Stichting Yulius Onderwijs

Vereniging De Kralingsche School

Vereniging De Van Oldebarneveltschool voor Neutraal Bijzonder Onderwijs

Stichting Horizon Jeugdzorg en Speciaal Onderwijs

Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam

Statutaire adres	Postbus 22171, 3003 DD Rotterdam
Adres feitelijke activiteiten	Schiekade 34, 3032 AJ Rotterdam

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire bestemming van het resultaat

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam: Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam

Adres: Postbus 52250, 3007 LW Rotterdam

Telefoon: 010-3031400

E-mailadres: info@pporotterdam.nl

Internetsite: www.pporotterdam.nl

Bestuursnummer: 42650

Contactpersoon: T. Dooms

Telefoon: 06-22954971

E-mailadres: t.dooms@pporotterdam.nl